
PEDAGÓGIAI PROGRAM

**A Fóti Római Katolikus
Egyházközség
Gondviselés Óvodája**

OM: 032 823

Tartalom

INTÉZMÉNYI ADATOK:	4
TÖRVÉNYI HÁTTER	5
Az óvodai pedagógiai program törvényi és jogszabályi háttere:	5
A katolikus óvodai pedagógiai programot meghatározó egyházi dokumentumok:.....	5
Rendelet.....	5
Kormányhatározat	5
1. BEVEZETŐ GONDOLATOK	6
1. 1. A katolikus köznevelési intézmények küldetése.....	7
1. 2. Az Egyház nevelésre irányuló alapelvei	10
1. 3. A Gondviselés Óvoda Pedagógiai programjának módosításkor figyelembe vettük az:	11
2. ISTEN GYERMEKEI, KATOLIKUS ÓVODAKÉP	11
2. 2. Katolikus gyermekkép, a Gondviselés Óvoda gyermekképe.....	15
3. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATA	15
3. 1. A vallásos és erkölcsi nevelés	16
3. 2. Az egészséges életmód alakítása, a környezetalkítás elvei	16
3. 3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés (családi nevelés, keresztény erények).....	22
3. 4. Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	24
4. A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	29
4. 1. Személyi feltételek	29
4. 2. Tárgyi feltételek	30
4. 3 Az óvodai élet megszervezése	31
AZ ÓVODAI CSOPORTOK NAPIRENDJE.....	34
A TEVÉKENYSÉGEK SZERVEZETI FORMÁJA	35
A SZERVEZETT TANULÁS GYERMEKENKÉNTI IDŐKERETEI ÉV VÉGÉRE	36
4. 4. Az óvoda együttműködési formái és kapcsolatai.....	36
Fenntartó szerv – Óvoda	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Óvodába lépés előtti intézmények	37
Óvodapedagógusok, az intézmény munkatársai	37
Felnőttek – gyermekek.....	38
Család – Óvoda	38
Az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei:.....	40
Szülői Közösség.....	41
Óvoda-óvoda.....	41
Iskola-óvoda.....	41
Közművelődési intézmények	42
Óvó-védő, fejlesztő hálózattal való kapcsolattartás.....	42
Kapcsolat az óvodai élet után:	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

5. ÓVODAI ÉLETÜNK TEVÉKENYSÉGI FORMÁI, ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	43
A személyiségfejlesztést biztosító tevékenységek	43
5. 1. Vallásos életre nevelés	43
A liturgikus év eseményei	44
Erkölcsei nevelés (az erkölcsös viselkedés alapozása: közösségi és egyéni nevelés, családi nevelés, keresztény erények).....	45
Ünnepek és megemlékezések.....	45
5. 2. Játék	46
5. 3. Verselés, mesélés	51
5. 4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	54
5. 5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	59
5. 6. Mozgás	63
5. 7. Külső (teremtett) világ tevékeny megismerése	66
5. 8. Munka jellegű tevékenységek	71
5. 9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	76
6. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÉT SEGÍTŐ FELADATOK	80
7. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK.....	83
A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek célja:	83
7. 1. A gyermekvédelemmel, a szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka	84
7. 2. A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, szociális hátrányok enyhítését segítő feladatok, tevékenységek	87
7. 3. A gyermek fejlődésének figyelemmel kísérése	89
8. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	90
9. SZOLGÁLTATÁSOK	92
10. A NEVELÉSI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES, A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZ-ÉS FELSZERELÉSI JEGYZÉK	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.
11. BEFEJEZŐ GONDOLATOK	92
12. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	94
Érvényesség	94
A PEDAGÓGIAI PROGRAM HATÁLYBA LÉPÉSE, FELÜLVIZSGÁLATA.....	94
A PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALÁNAK MÓDJA:.....	94
A PEDAGÓGIAI PROGRAMBAN TÖRTÉNT VÁLTOZTATÁSOK: HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.	
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	95

INTÉZMÉNYI ADATOK:

Az óvoda neve: A Fóti Római Katolikus Egyházközség Gondviselés Óvodája

Rövid neve: Gondviselés Óvoda

Címe: 2151 Fót, Szeberényi u. 1. (helyrajzi száma:1019)

Adószáma: 18665068-2-13

Telefonszám: 27/360 154

E-mail: ovoda@gondviselesovoda.hu

gazdasagivezeto@gondviselesovoda.hu

ovodatitkar@gondviselesovoda.hu

Felvehető gyermekek száma: 120 fő

Csoportok száma: 4 vegyes életkorú (osztatlan) óvodai csoport

Alkalmazható pedagógusok száma: 8+1 fő

Szakvizsgázott pedagógusok száma 2023-ban 5 fő

Nevelőmunkát segítő alkalmazottak száma:

Gazdasági vezető 1 fő

Óvodatitkár 1 fő

Pedagógiai asszisztens 1 fő

Dajka 4+2 fő (takarító, konyhás)

Gondnok karbantartó 1 fő

TÖRVÉNYI HÁTTÉR

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

Az óvodai pedagógiai program törvényi és jogszabályi háttere:

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

1997. évi XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

A katolikus óvodai pedagógiai programot meghatározó egyházi dokumentumok:

- a Szentírás tanítása, belőle Jézus tanítói és nevelői magatartása, az apostoli küldetés
- az Egyházi Törvénykönyv rendelkezései
- a zsinati dokumentumok és a pápai megnyilatkozások
- a katolikus egyházi dokumentumok nevelésre vonatkozó részei

Rendeletek

- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet
- Az oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott eszköz- és felszerelésjegyzék (szakmai anyagként az Oktatási Hivatal honlapján található meg https://www.oktatas.hu/koznevelés/az_oktatásért_felelős_miniszter_által_jovahagyott_felszerelésjegyzék)
- A pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet

Kormányhatározat

- Az építésügyi szabályozás ésszerűsítéséről és az ehhez kapcsolódó szabványok felülvizsgálatáról szóló 1357/2011. (X. 28.) kormányhatározat
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve (szakmai anyagként az Oktatási Hivatal honlapján található meg https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatás/kerettanterv/A_Sajátos_nevelési_igényű_gyermekek_ovodai_nevelésének_irányelve.docx)

Továbbá fenntartó által kiadott normatív szabályozók

1. BEVEZETŐ GONDOLATOK

„Ha a jövő évről akarsz gondoskodni – vess magot,

Ha egy évtizeddel számolsz – ültess fát,

Ha terved egy életre szól – embert nevelj!”

(Kínai bölcs mondás)

Az ember egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség. Fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. A gyermeknek sajátos, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjúkorig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyre érzékenyek.

A katolikus óvoda egész napja: a játék, a munka, a párhuzamosan végezhető játékos tevékenységbe ágyazott tanulás egy sajátos jellegű világszemlélettel történik. Ezért a Gondviselés Óvoda nevelőtestülete elkészítette saját pedagógiai programját.

A tanulási folyamaton belül az anyanyelvi nevelést; a verselést, mesélést; a rajzolást, festést, mintázást, kézi munkát; az éneket, zenét, énekes játékokat, gyermektáncot; a külső (teremtett) világ tevékeny megismerését és a mozgást vallásos légkörünk hatja át. Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaikból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őket körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő dolgozók) élete példájából tapasztalják meg Isten szeretetét.

1. 1. A katolikus köznevelési intézmények küldetése

„Menjetez tehát, tegyetek tanítványommá minden népet, ... Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végéig” (Mt 28,19-20)

Küldetésünk a társadalom felé

Az Egyház Krisztustól kapott parancsa a misszionálás. Az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése alapvető magatartása, lelkiisége kell, hogy legyen a Krisztust követő embernek. (Mt 5,13-16)

Bár az Egyház 2000 éves, ezt a feladatot minden embernél újra kell kezdenie.

Az Egyház küldetése, hogy hirdesse az evangéliumot, vagyis kinyilvánítsa mindenki előtt az üdvösség örömhírét. Jézus Krisztus evangéliumában egészen kifejezetten megvan az az igény, hogy belegyökerezzenek a hívek lelkébe és életébe. Éppen ez a célja a katolikus óvodai nevelésnek is.

A katolikus közoktatási intézmények küldetése, küldetés a társadalom felé – A katolikus köznevelés tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben minden emberi érték teljesen kibontakozik, és egymásba fonódik. Ez adja a katolikus intézmények legsajátosabb jellegét, és ebben gyökerezik az a kötelessége, hogy tisztelje az emberi értékeket, érvényre juttatva az autonómiát, amely megilleti őket, s közben betöltve saját küldetését, amely minden ember szolgálatára kötelezi.¹

A misszionálás egyik eszköze a katolikus óvoda, melyben a nevelés és a tanulás megalapozása folyik.

A Katolikus óvoda a (2,5) 3-7 éves korú gyermekek fejlődésének támogatását és személyiségük fejlesztését vállalja fel. A gyermekekhez, mint egyedi, mással nem helyettesíthető individuumokhoz és szociális lényekhez, az életkori sajátosságok és az egyéni szükségletek, különbségek ismeretében közelít. A feltételrendszer a tevékenységek tudatos befolyásolásával segíti a személyiség kibontakozását, tekintettel az eltérő adottságokra, képességekre, szokásokra, nembeli, érszervi különbségekre és a családok értékrendjének sokféleségére, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi óvoda a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. (Az ember számára megfelelő erkölcsi nevelés szükséges, amelyre azután ráépülhet a hit.)

---

¹ Katolikus Iskolák Magyarországon, Kiadja a Magyar Katolikus Püspöki Kar Iskolabizottságának megbízásából a Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet, 2000.

A családokkal való kapcsolattartás folyamán a katolikus óvoda remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására.

Éppen ezért óvodánk nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az óvoda katolikus szellemiségét. Más felekezetből érkező családoknál tiszteletben tartjuk saját vallási szokásaikat.

Az egyházközségnek és az óvodának van egy közös alapítványa.

Társadalmunkban a tanítás, nevelés, a kultúra mostoha körülmények között van. Sajnálatos, hogy az ember legalapvetőbb szellemi, lelki, erkölcsi igényeinek kielégítése oly nagymértékben függ az anyagiaktól, hogy bizonyos esetekben nehezzé, vagy egyenesen lehetetlenné válik.

Az ember alapvetően közösségi lény. Kapcsolataiban és kapcsolataiból él. A közösségi élet kialakításához, de folyamatos működtetéséhez is a mai időkben komoly pénzekre van szükség.

Növendékeink jórészt nagy létszámú családok gyermekei. Ezen családok egyéni, – közösségi életének megsegítésére és a fent említett célok megvalósítására hoztuk létre alapítványunkat. Az alapítvány közhasznú. Konkrét célja az óvoda működésének segítése, az egyházközség és az óvoda ifjúságnevelő, kulturális tevékenységének előmozdítása (dologi kiadások, ifjúsági táborok, családi kirándulások, családok nyaraltatása, céljainkat segítő kiadványok megjelentetése). Alapítványunk alkalmas az 1 %-ok fogadására.

Küldetésünk a pedagógus felé

Az Egyházban a katolikus intézmények (óvodák, iskolák) szerepe egyre nagyobb, amit az Egyházi Törvénykönyv is kiemel. „A nevelés eszközei közül a krisztushívőknek különösen nagyra kell értékelniük az iskolákat, amelyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek nevelési feladatuk teljesítésében.”² Úgy gondoljuk, hogy ez vonatkozik az óvodai nevelésre is.

A katolikus iskolában (óvodában) ... a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek, az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.³

A katolikus közoktatási intézmények küldetése, küldetés a pedagógus felé – Mint minden nevelési és oktatási intézmény, a katolikus óvoda is pedagógusfüggő. Céljait csak akkor érheti el, ha az óvodapedagógusokat, sőt a nevelőmunkát közvetlenül segítő dolgozókat is áthatja a katolikus küldetéstudat.

Hangsúlyozni kell, hogy intézményeink nem csupán keresztény intézmények, hanem azon belül katolikus lelkeséggel és szellemiséggel rendelkeznek. Van, kell, hogy legyen katolikus pedagógia is!

A katolikus óvoda messzire sugárzó otthona a benne megvalósuló keresztény életnek, amelyet minél több család számára szeretnénk vonzóvá tenni. Mély meggyőződésünk, hogy a gyermek Isten ránk bízott ajándéka, szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevésbé ismerik, s a katolikus óvoda evangelizáló és pasztorációs munkája kell talán, hogy ezt a kincset a szülők számára fokozatosan föltárja. Éppen ezért itt olyan dolgozókra van szükség, akiknek mindennapi életük tesz tanúságot hitük mellett.

Küldetésünk a gyermek felé

Az óvodás gyermeket – mint fejlődő személyiséget – gondoskodás és különleges védelem illeti meg. Eszményképünk Jézus, Aki segít nekünk a gyermekek nevelésében.

A Teremtő szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik a gyermekért felelősek. A gyermeket sem a szülő, sem a pedagógus nem formálhatja „saját képére és hasonlatosságára”, hanem a mennyei Atya vele kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie, és megvalósulásában segíteni.

A katolikus óvoda egész napja egy sajátos jellegű világszemlélettel történik. - Hitünk szerint mi mindig eggyel többen vagyunk: köztünk van Krisztus.

² Egyházi Törvénykönyv (C.I.C.796.1. kánon)

³ Egyházi Törvénykönyv (C.I.C.803.2. kánon)

A katolikus óvoda éppen olyan gyermekintézmény, mint az állami fenntartásúak, azonban szemléletében, életrendjében arra törekszik, hogy növendékeiben megalapozza a krisztusi értékrendet, s azon belül a katolikus életformát. Mindennapos „lelki beszélgetéseink” alkalmával a gyermekekben alakítjuk a hit elfogadásának képességét. Ebbe építjük be az „erkölcsi beszélgetéseket” is, melyeken örökérvényű igazságokat dolgozunk fel a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően (szeretet, segítség, igazmondás, egymásra figyelés, bocsánatkérés, vigasztalás...).

Az egészségesen fejlődő gyermek a katolikus óvodában eléri az óvodáskor végére az iskolai munkához, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

Minden pedagógus figyel a tehetségre utaló jelekre, és képességeinek megfelelően foglalkoztatja az ilyen gyermekeket. A felzárkóztatásra is nagy hangsúlyt fektet.

Óvodánk 2021. szeptember 1-jétől SNI ellátó intézmény. Felvehető a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű beszéd fogyatékossgal (nyelvfejlődési is beszédzavarokkal) küzdő gyermek. (Sajátos nevelési igényű gyermek: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján beszéd fogyatékossgal küzd és a többi gyermekkel együtt nevelhető - Nkt. 4. S 25.)

Küldetésünk, hogy a Gondviselés Óvodából kikerülő gyermekek a mennyei Atya szeretetét érző és élvező, a társak és a világ felé nyitott, kreatív, testileg-lelkileg egészséges emberré váljanak.

1. 2. Az Egyház nevelésre irányuló alapelvei

Az Egyház az emberek üdvösségének szolgálatára irányuló küldetésének megvalósítása során főként azokkal az eszközökkel él, amelyeket maga Jézus Krisztus bízott rá, de felhasználja azokat az eszközöket is, amelyek különböző korokban és különféle kultúrákban alkalmasak arra, hogy természetfölötti céljához közelebb segítsék, és előmozdítsák az emberi személy kibontakozását. Az Egyház azért hozza létre iskoláit, intézményeit, mert egészen különleges eszközt lát bennük a teljes ember kifermálására.

A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai közül különösen a Gravissimum Educationis Momentum kezdetű leszögezi a katolikus nevelés jelentőségét, amikor azt írja: „Az Egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okból: először is azért, mert el kell ismernie, hogy nevelésre képes közösség. Legfőképpen pedig azért, mert kötelessége hirdetni az üdvösség útját minden embernek. A hívők

számára át kell adni Krisztus életét, és állandó szorgoskodással segíteni kell őket, hogy ennek az életnek teljességére eljussanak.”⁴

A katolikus óvoda, iskola része az Egyház üdvözítő küldetésének, különösen a hitre való nevelés területén. Az Egyház a katolikus óvoda, iskola által, mely felkínálja korunk embereinek a maga nevelési elgondolását, sajátos módon részt vállal a kulturális párbeszédben, s ezzel elősegíti a valóságos fejlődést, amely az ember teljes kibontakozásához vezet.

Amikor a katolikus nevelésről szólunk – Jézus által adott küldetésről van szó – szükséges megfontolni:

- A Szentírás tanítását, belőle Jézus nevelői és tanítói magatartását, az apostoli küldetést,
- Az Egyházi Törvénykönyv rendelkezéseit,
- A zsinati dokumentumokat, pápai megnyilatkozásokat.

1. 3. A Gondviselés Óvoda Pedagógiai programjának módosításkor figyelembe vettük:

- Az óvodai nevelésünkben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.
- A gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.
- Óvodánk, mint intézmény egy komplex rendszer, amelynek minden összetevője kölcsönhatásban működik. A koncepciók a teljes rendszert érintik. A befogadó nevelés, mint elv, meghatározza az óvoda kapcsolatainak alakítását, a családotól az iskolával való együttműködésig.

2. ISTEN GYERMEKEI, KATOLIKUS ÓVODAKÉP

Katolikus óvodakép, a Gondviselés Óvoda óvodaképe

A katolikus óvoda a katolikus köznevelési rendszer legelső láncszeme. Szakmailag önálló nevelési intézmény, amely kiegészíti a családi nevelést. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, (az elsődleges szintér a család) s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be a gyermek (2,5) harmadik életévétől az iskolába lépésig. Óvodaképünket alakítja az is, hogy milyen családokból érkeznek a gyermekek.

---

⁴ II. Vatikáni Zsinat „Gravissimum Educationis Momentum” (G.E. 3.)

Óvodánk biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszerével, az organikus pedagógia elemeinek alkalmazásával és tárgyi környezetével hozzájárul a gyermekek környezettudatos magatartásának alakulásához is.

Történeti áttekintés

A Fóti Római Katolikus Egyházközség kezdeményezésére és szülői igény alapján 1994. szeptember 6-án nyitotta meg kapuit a Fóti Római Katolikus Egyházközség Gondviselés Óvodája, amelyben jelenleg négy csoportban százhusz férőhelyet tudunk biztosítani a gyermekek számára. A környéken még Újpesten, Mogyoródon, Dunakeszin, Gödöllőn és Vácon működik katolikus óvoda. Óvodánkba a környező településekről is járnak gyerekek.

Fót várossá nyilvánítása 2004. július 1-én történt. A lakosság száma évente közel száz fővel növekszik. Agglomerációs körzetként sok a betelepülő fiatal család, és a gyermekek száma is magas.

A gazdasági átalakulás következtében nagy a munkanélküliség, szembeütő az életszínvonalbeli (szociokulturális környezetben megmutatkozó) különbség.

Intézményünk 2020. február 10-én új épületbe költözött. Megvalósult régi vágyunk, hogy óvodai csoportjaink egy épületben legyenek elhelyezve.

Miért tartjuk fontosnak, hogy a gyermekek katolikus intézményben nevelkedhessenek?

Egyházközségünkben egyre több fiatal család jelenik meg, akik vallásosan nevelkedtek, illetve felnőttként lettek hívő emberré, és szeretnék, ha gyermekeik is ilyen szellemben nevelődnének. Legalább annyira fontosnak tartjuk azoknak a gyermekeknek a nevelését is, amely családok útkeresők, illetve szimpatizálnak az óvodánkban folyó nevelő- oktató munkával.

Hisszük és valljuk, hogy a családokkal való kapcsolattartásunkkal egyre több embert segíthetünk az igaz értékek fölismerése, megtalálása felé.

Éppen ezért nyitottak vagyunk mindazon családok számára, akik elfogadják óvodánk katolikus szellemiségét. Más felekezetből érkező növendékeinknél tiszteletben tartjuk saját vallási szokásaikat.

Óvodaarculat

A Gondviselés Óvoda nevének megválasztásánál két szempont vezetett minket:

A krisztusi tanítás lényege az az örömhír, hogy Isten szeret, és gondviselő mennyei Atyánk. Ez az istenkép meghatározza az óvoda alapítóinak és dolgozóinak életszemléletét. Úgy gondoljuk, hogy az ember életének alakulása nagymértékben függ attól az istenképtől, ami gyermekkorától rajzolódik ki benne. Fontosnak érezzük, hogy növendékeinkben a gondviselő mennyei Atya képe alakuljon ki. Szeretnénk, hogy ez határozza meg a mi óvodánk légkörét és ez egyben nevelési célunk is. Ennek érdekében intézményünkben hitüket gyakorló pedagógusok dolgoznak, akik fontosnak tartják önképzésüket ezen a területen is.

Programunkkal biztosítani szeretnénk egy olyan tevékenységi rendszer működését, melyben az élmények hatása dominál. A gyermekek számára legfőbb modell a felnőtt, akinek tevékenysége, beszéde, viselkedése példaértékű.

Intézményünk tevékenységrendszerével nyitottabbá teszi a gyermekeket a világra, és segíti környezettudatos magatartásának alakulását. Olyan nemzedéket szeretnénk nevelni, amelynek az egészséges életmód, a természetvédelem, a kulturált viselkedés az életmódja lesz.

Óvodai nevelésünk célja

A gyermekek nevelése a bennük lévő lehetőségek, értékek folyamatos kibontakoztatása, a hátrányok csökkentése az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is), hogy olyanná váljanak, amilyenné Isten öröktől fogva elképzelte őket.

A gondviselő mennyei Atyától tanult szeretettel, személyes bánásmóddal figyelünk a ránk bízott gyermekekre. Szeretnénk nekik továbbadni azokat az értékeket, amelyek meghatározzák, és boldoggá teszik a mi életünket. Ezt fejezi ki az óvoda emblémája: a tenyérbe hajló gyermekfej, illetve a biztonságot és védelmet nyújtó kéz.

Óvodánk egyenruháját (emblémával ellátott zöld mellény) ünnepi alkalmakkor öltjük magunkra. Az egyenruha viselésével az összetartozás élményét szeretnénk elmélyíteni óvodásainkban.

Óvodai nevelésünkben alapelv

- „Engedjétek hozzám a gyermekeket!” (Lk 18,16 b) – mondta Jézus az öt hallgató embereknek.

A gyermekek nevelése örök életre szóló feladat a család számára. Fontos, hogy lehetőségük legyen olyan intézményt választani gyermeküknek, amely elképzelésük szerint segíti őket a nevelésben.

A Gondviselés óvodában felvállaljuk, hogy megalapozzuk a katolikus hitet, és a vallásos élet felé irányítjuk őket. Valljuk, hogy óvodánk „vezetője” Jézus, Aki segít minket ebben a munkában.

Alapelvek:

- o Mindenekelőtt a kötődés kialakítása a gyermek és a vele foglalkozó felnőtt között, ami elősegíti a kisgyermek nevelésének hatékonyságát.
- o A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi. A gyermekek nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az adás vágya és az empátia nélkül.
- o Képviseld a legjobbat bátran, de a mód, ahogy képviseled, szelíd legyen! - Ezt tartjuk a legfontosabbnak nevelő-oktató munkánk során.
- o A nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseink a gyermek személyiségéhez és a keresztény értékrendhez igazodnak, a gyermekek jogai és kötelességei figyelembevételével. Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó, bizalmon alapuló, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális, az értelmi képességek és az érzelmi intelligencia egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról.

E tevékenységeken keresztül biztosítja az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakat, emberi értékek közvetítését; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetet.

- o A katolikus/keresztény pedagógiában megvalósítható innovációs törekvéseket támogatjuk.
- o Nevelőmunkánk során és a családokat támogató programokkal segítjük a nemi szerepek, az identitás kialakítását.
- o Az óvoda és iskola közötti átmenet sikeressége érdekében fejlesztjük a beilleszkedéshez, a szocializációhoz szükséges gyermeki személyiségvonásokat.
- o Figyelünk a nemzetiséghez tartozó, valamint a migráns gyermekek önazonosságának megőrzésére, ápolására, erősítésére, átörökítésére és a multikulturális nevelésen alapuló

integrációra. (Amennyiben szükséges lesz, kapcsolatba lépünk a megfelelő hatóságokkal, szervezetekkel is.)

Az óvoda funkciói

Óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció, valamint a hit felébresztése, és a gyermekek életkorához mért fejlesztése.

Mindezek célja az óvodába járó gyermekek kiegyensúlyozott életének biztosítása.

2. 2. Katolikus gyermekkép, a Gondviselés Óvoda gyermekképe

A katolikus óvoda a katolikus nevelési rendszer szerves része. A katolikus óvodai nevelésben a hit felébresztése, és a gyermekek életkorához mért fejlesztése a legfőbb cél. Célja továbbá az óvodás gyermekekben a minket szerető Isten képének kibontakoztatása a keresztyén pedagógus példája nyomán, valamint harmonikus, kreatív, embertársaikkal szemben felelősségteljes személyiséggé formálni őket, illetve ennek alapjait megvetni.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó. Ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. A gyermeket megillető jogok tiszteletben tartására irányul, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő nevelési hozzáférést. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának. Növendékeink a személyes példák és a közvetlen megtapasztalás által ismerik meg az emberi értékeket. Vegyes életkorú csoportjainkban figyelünk arra, hogy minden gyermek megkapja az életmozgásának megfelelő támogatást; megértési, cselekvési, ismeretszerzési szükségleteit figyelembe véve foglalkozunk vele.

A megvalósuló feladatok módjának és mikéntjének megfogalmazásából rajzolódik ki a katolikus gyermekkép.

Az óvoda és iskola közötti átmenet sikeressége érdekében fejlesztjük a beilleszkedéshez, a szocializációhoz szükséges gyermeki személyiségvonásokat

3. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATA

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki (érzelmi, akarati) szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- A megfelelő tárgyi és személyi környezet biztosítása,
- A vallásos és erkölcsi nevelés, keresztyén értékek hordozása, megismertetése,
- Az egészséges életmód alakítása, a környezetalakítás, környezettudatoság és fenntarthatóság elveinek megalapozása,

- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, az indulatok elvárható uralására nevelés,
- Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Pedagógiai programunk szerint kiemelten:

3. 1. A vallásos és erkölcsi nevelés

- Katolikus embereszmény, Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása.
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben.
- A keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba.
- A keresztény hitélet megtapasztalása az óvodai élet során (Krisztustól kapott erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség...).
- A katolikus vallási élet területei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete...
- A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség...).

3. 2. Az egészséges életmód alakítása, a környezetalakítás, környezettudatosság és fenntarthatóság elvei

A kereszténység nagyra értékeli az emberi testet. A katolikus nevelés az egész embert szolgálja, „egész”-ségre irányul. Egész életet csak úgy élhetünk, ha testünket a szellemi és erkölcsi értékek szolgálatába állítjuk. Az emberek egészségi állapotát jelentősen befolyásolja életmódjuk.

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Valljuk, hogy az egészséges környezet és az egészséges életmód kölcsönhatásban van, egymásra épül, és egymást kiegészíti. Ezért létfontosságúnak tartjuk a környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozását, melynek során kiemelten kezeljük a szülők szemléletformálását.

Az egészségnevelés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok az intézményben végzett tevékenységet, a pedagógiai programot és szervezeti működést úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

Óvodáskorban az egészség szomatikus, pszichikus, és szociális elégedettséget, harmóniát jelent. Az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, öltözködés, mozgás, edzés és pihenés megszervezésével, az ezekhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel, és az ezeken alapuló szokások kialakításával biztosítjuk a megfelelő életmódot gyermekeink számára.

Az egészségnevelés területén kiemelkedőnek tartjuk a prevenciót. Ennek érdekében a gyermekek életkorának megfelelő optimális életritmus kialakítására törekszünk. Így az óvodai napirendben rugalmas időkeretet biztosítunk, amelyben vannak rendszeresen ugyanabban az időben végzett tevékenységek. Ezek segítik a gyermekeket eligazodni az időben, szabályozzák tevékenységeiket, ritmust adnak napjuknak és mindezek kihatnak életfolyamataikra is. A mindenkori napirendet a csoportnaplók tartalmazzák.

Szeretnénk elültetni gyermekeinkben az egészséges életmód csíráit. Olyan igényt megalapozni bennük, amely később befolyásolja életmódjuk kialakítását. (A teremtett világra való rácsodálkozás, köszönet, hála, a természet szeretete és védelme.) Élmények biztosításával és személyes példamutatással a kirándulás, a mozgás iránti igény felébresztésére törekszünk.

Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése, egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése. Ezen belül:

- Óvodába lépés előtt az óvónő tájékozódik a gyermekek egyéni fejlettségéről, szokásairól, esetleges allergiás, vagy más állandó betegségéről.
- Óvodába lépéskor a gyermekek a gondozás terén különböző fejlettségi fokon vannak, és eltérő ütemben fejlődnek. Célunk, hogy a gyermekek önmagukhoz viszonyítva eljussanak az önállóság minél magasabb szintjére.
- A gyermekekkel foglalkozó felnőtt (pedagógus, segítő szakember) részéről fontos a gyermekek tevékenységéhez igazodó hangnem.
- Óvodánkban a gyermekek részére váltóruhát és váltócipőt kérünk.
- A játszóterületek kialakításánál fontos szempont a biztonság, a tisztaság, a jó levegő.
- Törekszünk arra, hogy a gyermekcsoportok az időjárás alakulása szerint minél többet tartózkodjanak a szabadban, a napi levegőzés időtartama minimum egy óra legyen.
- A délelőtti levegőzéseket mozgásos játékkal kezdjük/fejezzük be (fogó, futó, körjáték).
- Az egészség megőrzésének és a betegség megelőzésének alapjai: a tisztaság biztosítása, a rendszeres szellőztetés, a megfelelő egészségügyi szokások (korszerű táplálkozás, étkezés, öltözködés, pihenés) elsajátíttatása, higiéniai szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása megvalósulnak.
- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére, a zöldségek és gyümölcsök, illetve a tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítására törekszünk.

- A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése már az óvodában is prevenciós feladat (testmatricák, szénsavas italok, túlzott édességfogyasztás, nassolás... kerülése, a türelem, a kivárás, lemondás szokásának alakítása).
- Kérjük, hogy a lelkiségünkkel nem összeegyeztethető mintázatú ruhadarabot ne viseljenek növendékeink az óvodában.
- A bántalmazás megelőzése, a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges, stresszmentes és biztonságos környezet megteremtése és biztosítása, a környezet megóvására irányuló szokások alakítása olyan feladatok, melyek a gyermekek testi, lelki és szociális egészségét szolgálják. (A személyi higiéne alakítása, a gyermekek testi épségének védelme, a balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás folyamatos jelenléte magában foglalja a személyi, tárgyi feltételek biztosítását, az eszközök, használati tárgyak rendszeres ellenőrzését. Tevékenység közben önmaguk és társaik testi épségének megóvására neveljük őket – konfliktuskezelés, tolerancia).
- A gondozásnak kiemelt szerepe van a gyermekek önállóságának segítésében. Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az egészséges táplálkozás szokásainak alapozása, az öltözködés megismertetése, belső igénnyé fejlesztése mindennapos feladata az óvoda dolgozóinak.
- Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatát a gyermekkel, együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.
- Gondozásukat testi szükségleteik figyelembevételével végezzük. A gondozás szervezeti keretei, formái a gyerekek higiéne szokásainak kialakítását kell, hogy alapozzák.
- A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres, szükség szerinti tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakulását szolgálja.
- A kézmosás, a WC-használat, a fogápolás, a fésülködés és az orrfújás helyes technikájának megismertetését és elsajátíttatását segítjük.
- Elegendő idő biztosításával a gyermekek nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes, intim légkörben, saját tempójuknak megfelelően végezhetik testápolási folyamataikat.
- A meghitt, bensőséges hangulatú, szerető, elfogadó pedagógusi magatartással minden dolgozónak tudatosan azonosulnia kell.
- Segítséget nyújtunk abban, hogy ismerjék föl a legalapvetőbb testi szükségleteiket és maguk is járuljanak hozzá kielégítésükhöz.
- A szokásrend, a társaikat segítő mentalitás alakítása feladataink között szerepel.

- Az egészséges táplálkozás szokásrendjének alakítása a gyerekek egészséges fejlődésének fontos feltétele.
- Az étkezés óvodai feltételei önkiszolgálással, a középső és nagycsoportos korosztályúaknál részben naposi tevékenységgel valósulnak meg.
- Fontos a kulturált étkezési szokások kialakítása (pl. étkezés előtti és utáni imádság, halk beszélgetés, az evőeszközök, a szalvéta helyes használata stb.).
- A vitamindús, egészséges táplálkozás fontosságát hangsúlyozva növendékeink naponta fogyasztanak friss gyümölcsöt, vagy zöldséget.
- Személyes beszélgetéssel segítjük a szülőket a helyes bioritmus kialakításában.
- A pihenési idő a gyerekek egyéni alvási igényének kielégítését, testi fejlődését szolgálja. Fontos a szoba levegőjének cseréje, a külső zavaró ingerek megszüntetése, a kényelmes fektető, az alvóruha, illetve a nyugodt pihenés és alvás légkörének megteremtése.
- A lúdtalp, a bokasüllyedés megelőzése céljából kérjük, hogy a szülők kemény kéreggel és sarokkal ellátott lábbelit vásároljanak gyermekeik részére.
- A szervezett mozgás alkalmával váltóruha (tornaruha) áll a gyermekek rendelkezésére.
- Mozgásigényük kielégítését és fejlesztését a szervezett mozgás és a szabadban végezhető különböző mozgásos tevékenységek szolgálják.
- Célunk, hogy az óvodáskor végére megszeretessük velük a mozgást és az aktív nagymozgásoktól kezdve a finommotoros manipulációig minden területen elősegítsük fejlődésüket.
- Mozgásfejlesztő feladataink:
  - A mozgás megszerettetése, a mozgáskedv megőrzése,
  - A mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészségek alakítása, (szenzomotoros mozgásfejlesztés)
  - A testi képességek, a fizikai erőnlét fejlesztése (kondicionális, koordinációs),
  - Értelmi struktúrák és szociális képességek fejlesztése.
- Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a mozgásigény figyelembe vételével folyamatos testedzés, testi nevelés, prevenció. A rendszeres, örömmel végzett mozgással a gyermekeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk és mintát adunk a szülőknek is.
- A testi nevelésben helye van a természetnek is, hiszen a gyermekek az évszakok változásain keresztül is sok lehetőséget kapnak testi erejük, mozgásbiztonságuk fejlesztésére. A

szabadban végzett mozgások (kerti munkák: söprés, ásás, gereblyezés..., játékos mozgások: futások, mászások...) hatással vannak értelmi fejlődésükre is.

- Célunk, hogy szívesen tartózkodjanak és tevékenykedjenek a szabadban. Legyenek egészségesek, edzettek. Kihhasználjuk a levegő, a víz, a napfény együttes hatását a gyermekek testi edzettségének érdekében. Az időjárástól függően a mozgásokat, testnevelést a szabadban végezzük. A szabadban töltött idő alatt óvjuk őket a nyári napsütés káros hatásától. A nyári időszakban biztosítjuk a vízfürdözést a gyermekek számára. A nagyobb gyermekek hosszabb sétákon, kirándulásokon vesznek részt a szülők támogatásával.
- A szülőket bevonva évente mozgásos sportjátékokat (gyermeknap), családi kirándulásokat szervezünk.
- Feladatunk a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása, a fenntarthatóság értékrendjének képviselője.
- Alakítjuk a gyermekek környezetkultúráját, pozitív hozzáállását a világhoz.
- Célunk a természeti és az épített környezet fenntarthatósága érdekében szükséges ismeretek, magatartásminták, értékek és életviteli szokások megismertetése növendékeinkkel.
- Rendszeres heti programunk a „kirándulós nap”. Ennek keretében a gyerekek a pedagógus vezetésével és az általa kezdeményezett tevékenységeken keresztül ismerkednek a környezetükkel, annak változásával, alakulásával, a környezettudatosság fogalmával, a teremtett világ és az épített környezet óvásának, védelmének gyermekek szintjén megvalósítható lehetőségeivel. Környezetünk rendjére, a tisztaság iránti igény alakítására neveljük őket.
- Csoportszobáinkban megfigyelhetik a növények és a kisállatok gondozását, fejlődését, részt vállalhatnak ebben a folyamatban.
- A gyermekek ismerkednek a szelektív hulladékgyűjtés módjával, figyelik és hallanak a takarékos energiahasználatról.
- Bekapcsolódunk a település által megszervezésre kerülő takarítási akciókba a saját környezetünkben.
- Szokásrendszerünk megalapozza a környezetre figyelő magatartásformát, tevékenységeinken, a gyermekek tapasztalatszerzésén keresztül érzelmi és értelmi adottságaik egyaránt fejlődnek (séták, kirándulások múzeumok, állatkert, természetséták az arborétumba, Károlyi parkba...)
- Részt veszünk az Óvodakert programban. Csoportjaink ismerkednek a kiskerti munkálatokkal, ültetnek, gyomlálnak, öntöznek, betakarítják a termést...

- Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása (logopédia, meseterápia, fejlesztő mozgás, gyermektánc).
- Az egészséges életmódra vonatkozó szabályok betartása az intézményben mindenki számára kötelező. Testi egészség önmagában nincs. Testnek, léleknek az értelemmel kell épen, összhangban működnie ahhoz, hogy egészséges embernek érezhessük magunkat.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermek boldog, önálló és kiegyensúlyozott, viselkedése igazodik az emberi együttélés szempontjából lényeges szabályokhoz.
- A szokások elsajátítása folyamán megalapozódnak egészséges életmódbeli készségei, jártasságai.
- Szükségeit képes késleltetni, korának megfelelően önállóan kielégíteni.
- Szem-kéz koordinációja megfelelő, képes ujjai tudatos irányítására, az eszközök önálló használatára. A tisztálkodási eszközre vigyáz, tisztán tartja, használat után a helyére teszi.
- Megtanul önállóan tisztálkodni, öltözködni, ismeri, alkalmazza a higiénés és esztétikus étkezési szokásokat. Képes önállóan eldönteni, miből, mennyit tud elfogyasztani. Szívesen fogyaszt zöldséget, gyümölcsöt, magvakat.
- Igényli, és tudatosan részt vesz saját testi-lelki komfortérzetének kialakításában. Vigyáz ruhája, környezete rendjére, tisztaságára. Alakul igénye a rend megteremtésére. Ismeri a szelektív hulladékgyűjtés okát, mikéntjét.
- Képessé válik önmaga és társai segítésére.
- Életkorának megfelelően edzett, teherbíró, mozgása összerendezett, jó állóképességgel rendelkezik. Elkezdődik az első alakváltozás.
- Szereti a mozgást, az egészséges életmód alapozása megvalósult.
- Ismeri és betartja a balesetvédelmi magatartásformákat.
- Legfőbb élményforrása a játék, amely a személyiségfejlesztés színtere, a tanulás és a készségfejlesztés leghatékonyabb módja.
- Érdeklődő, fogékony az új ismeretek iránt.
- Kötődik a természethez, tiszteli és bátran alakítja környezetét, a világot anélkül, hogy kárt okozna benne, tud rácsodálkozni, felfedezni azt, hálát adni érte.

3.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés (családi nevelés, keresztény erények)
Programunkban fontos a gyermek korai, az óvodáskort megelőző testi-lelki fejlődésének alapos ismerete. Ennek egyik eszköze az anamnézis lap és a családlátogatás. Ezekből információt kapunk az óvodába lépés előtti anya-gyermek és család-gyermek kapcsolatáról, a gyermek élettörténetéről. A későbbiek során – napi tapasztalatokkal kiegészítve – hasznosítja az óvodapedagógus a gyermek jobb megismerésének érdekében, a fejlesztési feladatok megtervezésében.

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Jelen van a mindennapokban a gyermek fejlődését elősegítő szeretet.

A közösségi élet biztonsága, nyugalma függ a csoport életét szabályozó szokások alakulásától. Ezek elfogadását segíti a felnőtt minta, a gyerekek fejlődési üteméhez, sajátosságaihoz igazodó egyéni/személyes bánásmód, és a gyermekcsoportban megélt gyermek-gyermek, és felnőtt-gyermek közötti szövetség. Cél a belső kontroll erősítése a gyerekekben, ez pedig bizalommal, biztatással, az önállóság, autonómia, kompetencia támogatásával alakítható.

A közösségi együttélést segítő normák: a társ személyiségének, érzelmeinek, tevékenységének tiszteletben tartása, segítség a társaknak, a kisebbeknek, örömszerzés, vigasztalás, együttérzés. Az óvoda és a csoportok hagyományainak kialakítása hozzájárul a gyerekek egymás felé fordulásának erősítéséhez.

Feladatok:

- A gyermek megismerésén alapuló óvodai befogadás megvalósítása: Rendkívül fontos, hogy az óvodakezdés gyermeknek, szülőnek egyaránt örömmel várt esemény legyen. (Családlátogatás, fokozatos, szülő jelenlétében történő befogadás, beszoktatás a családdal való megbeszélés alapján. Eleinte csak az udvari játék idején, aztán egyre hosszabb ideig. A beszoktatás általában egy hét.)
- A gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik.
- Segítjük a teremtő Isten gondoskodásának megélését.
- Az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek egymás közötti, valamint az óvodai alkalmazottak egymás közötti kapcsolatát pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemzi. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

- Érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képesség igényének alakítása, érzelmek megjelenítésének formái (szeretet, féltés, félelem kifejezése, barátkozás, figyelmesség, segítőkészség, együttérzés stb.) a közös élményekre építve az erkölcsi tulajdonságok fejlődésének alapozása, segítése, amit iskolába lépés idejére érünk el (önállóság, önfegyelem, fegyelem, kitartás, szabálytudat, udvariasság).
- A személyes kapcsolatok kialakulásának elősegítése: Segíti az óvodapedagógus-gyermek kapcsolat pozitív alakulását a személyes beszélgetés, a testközelség és az együttjátszás igényének kielégítése.
- Az óvoda segíti a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és teret enged önkifejező törekvéseinek. Az óvodapedagógus kivárással, kérdésekkel, a probléma meghallgatásával, a gyerekekkel együtt megoldási módok keresésével, az alternatívák közül való önálló választás ösztönzésével segíti, hogy a gyerekek megtalálják a saját megoldásukat. Ez a szociális érés az iskolába lépés idejére valósul meg.
- A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása. A szülőkkel együttműködve alakítjuk növendékeinkben az egymás iránti tiszteletet, az indulatok uralásának elvárható módját, a felnőttek kéréseinek, útmutatásainak elfogadását, a közösségi szabályok követését. Érzelmi nevelésünk a gyermekek teljes óvodai életét átszövi.
- A felnőttek körében ritka a jó példa egymás tiszteletére, megbecsülésére. Az óvoda annak elfogadására, megértésére neveli a gyermeket, hogy az emberek különböznek egymástól.
- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés alapja; hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére. Hagyományaink ápolása, önazonosság megőrzésének, átörökítésének biztosítása, jeles napok feldolgozása (a munkaterv szerint).
- Egyházi, világi ünnepek megélése (a munkaterv szerint).
- Élményt nyújtó tevékenységek és hatások megteremtése: szeretet, ismeret átadása, befogadás öröme, az öröm és humor együttes megelevenítése, esztétikai élmények; ünnepek, mint az életigenlés, találkozás öröme.

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A fejlődés várható eredményei:

- Szívesen járnak óvodába, megtalálják helyüket a közösségben, abban jól érzik, és értékesnek tartják magukat.
- Képesek a többiekhez alkalmazkodni, toleránsan viselkedni, a másikat elfogadni.
- A tevékenységekben képesek felnőttekkel és társaikkal kapcsolatot teremteni, együttműködni, segítséget nyújtani.
- Mások érzelmeit felismerik, saját érzelmeiket koruknak megfelelően kontrollálni tudják.
- A közösségi élet szokásai természetessé válnak.
- Az óvoda és a csoport szokás- és szabályrendszerének ismeretét a magatartásukban is érvényesítik.
- Konfliktushelyzetet mindkét fél számára elfogadhatóan, viszonylag önállóan oldanak meg, szükség szerint felnőtt segítséget kérnek.
- A felnőtteket és munkájukat tisztelik.
- Koruknak megfelelően kialakult a felelősségérzet, képesek egyszerű döntések önálló meghozatalára.
- Ismerik és betartják az udvariassági szokásokat; érkezéskor, távozáskor köszönnek.
- Büszkéek magyarságukra; ismerkednek más népek kultúrával, hagyományaival (különösen a migrációban élő gyermekek kultúrájával, hagyományaival).
- Más nemzethez (nemzetiséghez) tartozó társaikkal szemben befogadók, toleránsak, érdeklődők, segítőkészek.

3. 4. Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

- Az anyanyelvi nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, közvetítőelemként jelen van a nevelési feladat megvalósulásának minden mozzanatában. A gyermekre figyelő, jó beszédmintát adó, jól artikuláló, választékosan beszélő környezet a gyermek nyelvi fejlődését pozitívan befolyásolja.
- A beszéd az önkifejezés fontos eszköze, ezért az anyanyelvi nevelésnél az óvodáskor végére a szókincs bővítése, a sajátos nyelvi formák elsajátítása, a gyermekek kommunikációra ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése a cél. Szükségesnek tartjuk az értő figyelem és a szeretetteljes kommunikáció alapozását is. Óvodánkban nincs idegen-nyelv oktatás.

- A kisgyermek életkori sajátosságaiból adódóan elsősorban a metakommunikációra figyelnek, csak később, a beszéd és a gondolkodás fejlődésével párhuzamosan alakul ki a verbális közlés tartalmára való figyelés képessége.
- Nyelvfejlődési és beszédzavarokkal küzdő növendékeink (SNI) megsegítése szakember bevonásával valósul meg megbízás alapján, a szakértői véleményben megfogalmazott óraszámban és javaslatok alapján.
- A BTMN diagnózissal rendelkező növendékek ellátása szakemberek által (megbízás alapján) valósul meg.
- Az egyéni fejlődés biztosítása megvalósul, amikor az óvodapedagógus személyes példájával (odafigyelés, meghallgatás, beszélgetés), kommunikációs helyzetek megteremtésével ösztönzi a gyerekek közötti kapcsolatteremtést. Életkoruknak megfelelően bővíti szókincsüket, példát ad arra, hogyan lehet beszédüket gesztusokkal, arckifejezésekkel, testtartásokkal színesebbé, gazdagabbá tenni. A kommunikáció és metakommunikáció elválaszthatatlan egymástól, a jelzések kiegészítik, helyettesítik, mélyítik vagy semlegesítik a szóbeli közlést.
- Minden ember egy adott nyelvi kulturális közegben él. Ez alapvetően meghatározza gondolkodását, világlátását, magatartását. Akiben ez nem alakul ki, annak hovatartozása kerül veszélybe.
- Magyarságunk gyökerei nagyon mélyek. Nyelvünk sok változáson ment keresztül. Sokrétű, gazdag, árnyalt, jól artikulálható, lassú nyelv, melynek ápolása, továbbadása és az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére nevelés fontos feladatunk.
- Közvetlen beszédfejlesztő céljuk van a korcsoportnak megfelelő anyanyelvi játékoknak. Ezek mindegyike játékos mozgásra, cselekvésre, a gyermekek érzelmi meghatározottságára építve szolgálja egy vagy több beszédösszetevő (pl. artikuláció, a szókincs, a mondatalkotás, az összefüggő beszéd és a párbeszéd) fejlesztését.
- Az értelmi nevelés változatos tevékenységeken keresztül, elsődlegesen a gyermek játéka által valósul meg. Az értelmi fejlesztés szoros kapcsolatban van az anyanyelv és kommunikáció alakulásával. A gyermekek ismeretszerzésének és képességfejlődésének alapfeltétele a sokféle tevékenységi lehetőség, az óvodapedagógusok gyermekismerete, szituáció érzékenysége, módszertani gazdagsága.
- Óvodánkban hangsúlyos a felzárkóztatás. A pedagógus egyéni, vagy kiscsoportos fejlesztéssel támogatja a lemaradást mutató növendékeket. Amennyiben több segítségre van szükség, a megfelelő szakemberhez irányítja a családot.

- A verselés, mesélés ősi forrása az anyanyelvi nevelésnek. Régi értékeket, hagyományokat, szokásokat közvetít a gyermekeknek.
- A mondókák elősegíthetik a ritmikus szövegekben ismétlődő beszédhangok pontos észlelését, tiszta kiejtését és a jó beszédritmus érzékelését, alkalmazását.
- Célunk a nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel a biztonságos önkifejezés megalapozása, a korosztálynak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az irodalmi érdeklődés felkeltése.
- A rajzolás, mintázás, kézimunka során a nyelvi és a képi formai ábrázolás gyakori együttes alkalmazásával felismertetjük a gyermekekben, hogy valamely élményt, eseményt, érzést többféle úton is ki lehet fejezni.
- A kifejezőképesség (beszédábrázolás, esetleg mozgás) és a gondolkodás kapcsolatának fejlesztésére rendkívül sok lehetőség nyílik az egyszerű műalkotás-elemzések során, melyeket középső csoportos kortól vezetünk be. Ide tartozik a néphagyománnyal, a helyi népszokással való ismerkedés is – magyarságtudat erősítése, hazaszeretetre nevelés.
- A külső (teremtett) világ tevékeny megismerésére során fontos, hogy az összegyűjtött tapasztalatok alapján kérdések és válaszok fogalmazódjanak meg, hogy a gyerekek megkeressék az okokat és következményeket, amelyek segítik a természethez, a tárgyakhoz és az emberekhez fűződő megfelelő kapcsolatuk kialakítását.
- A mennyiségi viszonyok megismerése révén a beszéd és a gondolkodás szoros összefüggésben fejlődik. A szóban közölt feladat pontos megértése, a megoldáshoz vezető utak végiggondolása, a hasonlóságokról és különbségekről gyűjtött tapasztalatok megfogalmazása pontos nyelvi kifejezést kíván. A térbeli tapasztalatok gyűjtésében a mozgások irányának a tárgyak helyének megjelölése szolgálja az anyanyelvi nevelést.
- A téri észlelés, a térbeli formai képzetek gazdagítása, a mintázó, rajzoló eszközök használatában szerzett tapasztalatok az arányok, irányok nyelvi kifejezésének gyakorlása előkészíti az írás-olvasás tanulásához szükséges képességek fejlődését is.
- A gyermekek szókincsét bővítik az énekhez, zenéhez, énekes játékokhoz szükséges fogalompárok, amelyeknek a megértését és használatát cselekvés, éneklés közben sajátítják el (halk-hangos, rövid-hosszú, mély-magas, gyors-lassú).
- A mozgás alkalmával a gyermekek gyakorlatot szereznek abban, hogy szóbeli leírás alapján hajtsanak végre bizonyos mozdulatokat, mozgássorokat, vagyis szóbeli utasítás nyomán cselekedjenek, hangolják össze mozgásukat.

Az óvodai értelmi nevelés feladatai szerteágazó, egymásra épülő, komplex módon érvényesülő tevékenységek, melyek átszövik az óvodai nevelés teljes rendszerét.

- Az óvoda a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosít a gyermekeknek változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek a természeti és társadalmi környezetről.
- Felhasználjuk a KaPI által kiadott segédanyagokat.

Feladataink:

A gyerekek fejlődésének segítéséhez a differenciálás és a sokféle tevékenységben megvalósuló tanulási forma kihasználása szükséges:

- Az utánzásos, modellkövető tanulás (szokásalakítás)
- A spontán, játékos tapasztalatszerzés (próba-szerencse tanulás)
- A gyermeki kérdésekre épülő ismeretszerzés, a tevékenykedés és a szóbeliség összekapcsolása. A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek tapasztalati úton történő bővítése, rendszerezése, beszéd és kérdéskultúrájuk alakítása ösztönző környezet biztosításával.
- Gyakorlás különböző tevékenységekben és élethelyzetekben, az életkori sajátosságokra és tapasztalatokra, élményekre építve.
- Változatos tevékenységeken keresztül az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kreativitás fejlesztése.
- Az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően az ismeretek, jártasságok, készségek alapozása, szükség esetén szakemberek bevonásával:
  - tehetség gondozás: Mesemondó, esetleg éneklő délután szervezése a mesét szerető, örömmel éneklő és szívesen szereplő gyermekek számára.
  - felzárkóztatás: Az óvodapedagógus és a logopédus figyelemmel kíséri a gyermekek beszédészlelési és beszédmegértési szintjét. Az idejekorán felismert beszédzavarok, hibák esetén a szülővel és az érintett szakemberekkel együttműködik (logopédus, pedagógiai szakszolgálat munkatársai).
  - Az SNI diagnózissal rendelkező növendékeink ellátásának támogatása csoporton belüli feladatok végzésével a szakértői véleményben szereplő útmutatás szerint.

A spontán kommunikációs helyzetek kihasználása

Kommunikációs képességek fejlesztése az anyanyelvi játékok felhasználásával valósul meg, amely a szavak játékanak örömezésén túl sikerélményhez juttatja a gyerekeket.

Formái:

- A beszédképesség fejlődését segítő játékok: szókincsbővítő, szókereső játékok.
- Beszédtechnikát fejlesztő játékok: légző, artikulációs, hangadó, hangutánzó játékok.
- A kifejező beszéd kialakulását elősegítő játékok: hangsúly, tempó, hangerő, ritmus gyakorlását szolgáló játékok.
- Beszédmegértést segítő játékok: a belső hallást, és a fonémahallást fejlesztő játékok.
- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése.
- Kognitív képességeik fejlesztése.
- A beszédkedv felkeltése és fenntartása.
- A beszédhallás és szövegértés fejlesztése.
- Kapcsolatfelvétel támogatása, az információ eljuttatásának segítése a másikkal, verbális és nonverbális eszköztár kialakításával.

Feladataink:

- Változatos tevékenységek szervezése, biztosítása, a gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére építés.
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.
- A természet és a társadalmi környezet jelzéseinek, nonverbális közléseinek megláttatása, megismertetése.
- A fejlődésének egyéni nyomon követése, a szükséges fejlesztési feladatok tervezése és beépítése a gyakorlatba.
- A gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség –) fejlesztése. Ezek legfőbb színtere a játék és a mozgás.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végén

- Életkorának megfelelően érdeklődése sokoldalú, elemi ismeretei vannak önmagáról és környezetéről.
- Keresztszótárának működése korának megfelelő.
- A testséma kialakult, téri tájékozottsága fejlett.

- Megjelenik a szándékos figyelem.
- Gondolatait érthetően ki tudja fejezni, képes meghallgatni és megérteni másokat.
- Helyesen, tisztán, érthetően beszél.
- Jól használja a metakommunikációs eszközöket.
- Ismeri és használja az udvariassági szavakat.
- Tud szemkontaktust teremteni és tartani.
- Bátran, szívesen és az elvártaknak megfelelően kommunikál társaival és a felnőttekkel.

4. A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

4.1. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Eleget teszünk a törvényben meghatározott előírásnak: Óvodapedagógusaink felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkeznek. Az ismeretanyagot csoportra, gyermekekre lebontva tudatosan, tervszerűen alkalmazzák.

A katolikus óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya meghatározó az egyházhoz, nemzethez, hazához, embertársakhoz, szakmához, óvodához, munkatársakhoz, családokhoz, a gyermekek szüleikhez, a gyermekekhez. Ezeket a keresztény értékeket képviselve életük, elfogadó, segítő, támogató attitűdjük, környezettudatos szemléletük a gyermek számára követendő mintává, modellé válik.

A gyermekekkel foglalkozó felnőtt kulcsszereplője a nevelőmunkának. Óvodapedagógus jelenléte biztosított a fejlesztő, iskola-előkészítő, egyéb, nevelési jellegű foglalkozás idején. Minden tevékenységet ő irányít, minden helyzetben: csoportszobában, udvaron, óvodán kívüli programok szervezésében. A katolikus óvodákban dolgozók közössége nem tesz különbséget gyermek és gyermek között.

Munkatársaink folyamatos önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel gazdagítják ismereteiket.

A helyi plébános feladatként vállalta, hogy felügyeli és segíti az óvoda katolikus keresztény lelkiségének jelenlétét.

A PMPSZ Dunakeszi Tagintézmény Fóti Telephelye intézményből logopédus jár az óvodába a köznevelési szerződésnek megfelelően. A logopédiai, SNI-s, BTMN-s fejlesztéseket megfelelő szakember ellátásával biztosítjuk.

A gyermekorvosi ellátásra a gyermekek saját gyermekorvosánál kerül sor. A védőnői ellátás és a fogorvosi szűrés biztosított.

4. 2. Tárgyi feltételek

Az óvoda rendelkezik a helyi pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

2020. február 10-én az újonnan épített óvodaépületben kezdtük meg a nevelőmunkát. A tárgyi és személyi feltételeket figyelembe véve szükséges a napirend betartása, a csoportok egymáshoz való alkalmazkodása (öltözőfolyosó, mosdó használata, étkeztetés...).

Az óvoda helyiségeit, az udvart oly módon rendezzük be, hogy az a gyermekek igényeit szolgálják. Megfelelnek testméreteiknek, biztosítják egészségük megőrzését, fejlődését. Elegendő hely és lehetőség van számukra a mozgás-és játéki igényük kielégítésére.

Felszereltsége biztonságos, a folyamatos ellenőrzés és karbantartás a balesetmegelőzést szolgálja. A gyermekek által használt eszközök biztonságosak, folyamatos biztonságukra figyelünk.

Az óvodai munkatársak munkakörnyezete kiváló. Rendelkezünk öltözőhelyiséggel, zuhanyzóval, mosdóval, irodával, logopédiai, ill. óvónői szobával.

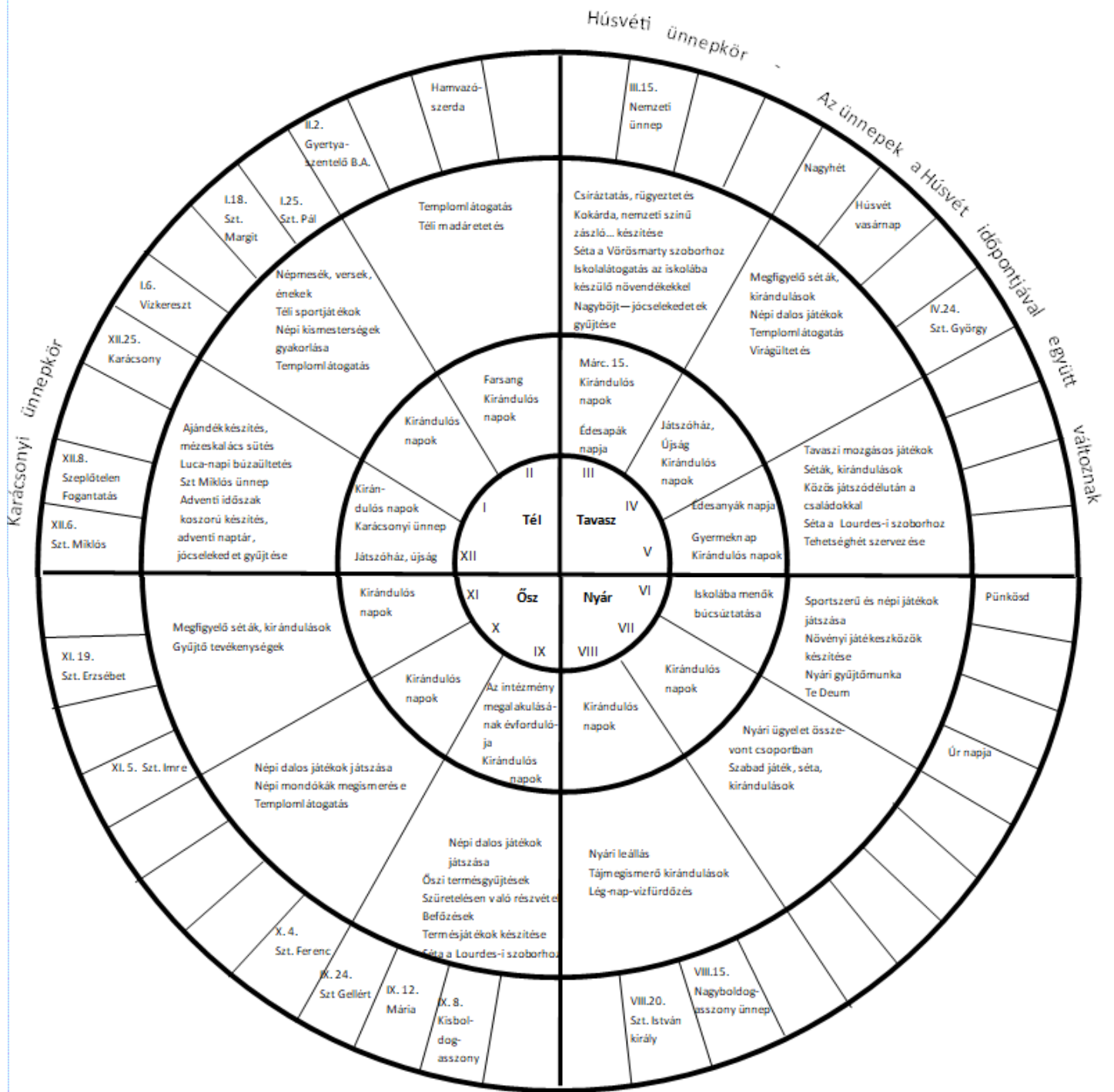
A szülőket a csoportszobákban, irodában, nevelői szobában tudjuk fogadni, megfelelő körülményeket biztosítunk számukra.

Területei	Folyamatos karbantartásra, állagmegóvásra szorul
Játékkészlet:	Értelmi képességet és kreativitást fejlesztő játékok, Ábrázoló tevékenységet fejlesztő játékok, Munka jellegű tevékenységek eszközei.
Könyvtár: (szakmai, gyermek)	Szakmai kiadványok
Udvar állapota:	Az udvari játékeszközök karbantartása

A tárgyi felszereléseket, amelyeket a gyermekek használnak, számukra hozzáférhető módon és a gyermekek biztonságára figyelemmel helyezük el.

4.3 Az óvodai élet megszervezése

Az óvodai nevelés a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai programunk alapján történik. A gyermekek neveléséhez szükséges, az óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében kerül megszervezésre, az óvodapedagógus, vagy a nevelőmunkát közvetlenül segítő munkatárs jelenlétében és közreműködésével. Gyermekeinket meghitt, családi légkörben szeretnénk nevelni, így a napirendünket is ennek megfelelően alakítottuk ki. Az óvodában a fejlesztő, iskola-előkészítő vagy más, kifejezetten nevelési jellegű foglalkozás alkalmával óvodapedagógus irányítja a gyerekek tevékenységeit.

Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról az óvodavezető dönt, a szülők és óvónők véleményének, valamint a köznevelési törvényben meghatározott létszámhatárok figyelembevételével.

Pedagógiai programunk hatékonyságát nem a csoportok szervezeti kerete határozza meg, hanem elsősorban az óvodapedagógus felkészültsége, helyzetfelismerése, egyénisége.

Óvodai csoportjaink szervezésekor több tényezőt veszünk figyelembe:

- Milyen a tanköteles korú, de óvodában maradtak aránya.
- Szülői igények szakmailag mérlegelt kielégítése.
- A nemek egészséges aránya.

A fent említett szempontok alapján heterogén, részben heterogén és homogén csoportok alakulhatnak ki óvodánkban.

A szeptember 1-jétől május 31-éig terjedő időszak hetirendjét és napirendjét a gyermekek biológiai (életkor, alvás-, mozgásigény, ebéd rendszeres időpontja), társas szükségleteit szem előtt tartva alakítja ki az óvodapedagógus. A nyári óvodai élet hetirendjét és napirendjét az adottságoknak, lehetőségeknek megfelelően készíti el.

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A hetirend az óvodapedagógus által választott, egy-egy téma köré tervezett ismeretek, tapasztalatok, élmények feldolgozását segítő komplex tevékenységeket mutatja. A (lehetőségeknek

megfelelően) biztosítja a feltételeket a párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek szervezéséhez.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek. A legtöbb időt a napirendben a szabad játéktevékenységre fordítunk. A párhuzamos napirend biztonságot és eligazodási támpontot ad a gyerekeknek.

A napirend állandó (étkezés, pihenés, öltözködés, testápolás) és rugalmas elemei biztosítják, hogy érvényesüljön a folyamatos óvodai életszervezés:

- lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, elegendő időt biztosítva arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezhessék, pontosan elvégezhessék.
- hosszú időt ad a játékhoz és a mozgáshoz,
- lehetőséget ad a tevékenységekbe való folyamatos átmenetre, a csoportos helyzetek oldására,
- az életkorból adódó és az egyéni igénytől függő időszükséglet biztosítására (pihenés, gondozási tevékenységek...),
- az időjárástól függően a szabadban tartózkodás idejének változtatására.

A tervezőmunka az óvoda helyi sajátosságait figyelembe véve történik. A nevelőmunka éves tervezése a nevelési év elején, az intézményi éves munkaterv alapján, a háromhavi, heti, napi szintű tervezés pedig az éves tervezés alapján valósul meg. A stratégiai dokumentumok harmonizálnak egymással.

Az összeállításánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait. A feldolgozás játékos tevékenységek során, a gyermekek érdeklődését figyelembe véve, az azonos témakörű tevékenységekkel összhangban történik. A sok ismétlés, és egymásra épülő tevékenységek eredményt hoznak, amelyek a gyermekek fejlődésében mutatkoznak meg. Feldolgozásuk játékos, érdekes, ugyanakkor fejlesztő. Az egyéni fejlődési, érési folyamatokat figyelembe véve, más-más lehet egy csoporton belül a hatás.

A mindennapokban a gondozási tevékenységeknek is kiemelt szerepe van. A gyermekekkel foglalkozó felnőtt (pedagógus és dajka) a gondozás folyamatában is nevel.

A gyermekek fejlődéséről feljegyzéseket készítünk, fejlődési naplót vezetünk. A fejlődés nyomon követése a gyermekek megismerését, fejlesztését tükrözi. A fejlődési napló a tudatos munkát segíti, segítséget ad számunkra a szülők tájékoztatásában gyermekük fejlődéséről.

AZ ÓVODAI CSOPORTOK NAPIRENDJE

Időtartam	Tevékenység
6:30-12:00	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Játék, párhuzamosan tervezett differenciált tevékenység, egyéni fejlesztések a csoportszobában vagy a szabadban • Hitre nevelés, erkölcsi nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése • Mindennapos frissítő mozgás, vagy tervszerűen kötött mozgás (teremben, tornateremben, vagy a szabadban) • Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és szervezett formában, a megélt élmények, tapasztalatok feldolgozása, rendszerezése • Az egészséges életmódot alapozó és erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn • Tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítése, tevékenységekben megvalósuló tanulás<ul style="list-style-type: none"> ○ Verselés, mesélés ○ Ének, zene, énekes játék, gyermektánc ○ Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka ○ Mozgás ○ A külső (teremtett) világ tevékeny megismerése<ul style="list-style-type: none"> ▪ Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése ○ Részképességek fejlesztése egyéni, vagy csoportos formában
12:00-15:00	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés), a terem előkészítése a délutáni pihenéshez • Pihenés előtti beszélgetés, lelki percek, mesélés, éneklés, halk zene hallgatása • Pihenés
15:00-17:00	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (öltözködés, frissítő mozgás, tisztálkodás, étkezés) • Játék, párhuzamosan végezhető tevékenység, egyéni fejlesztések a szülők érkezéséig

A TEVÉKENYSÉGEK SZERVEZETI FORMÁJA

Játék, párhuzamosan tervezett differenciált tevékenységek a csoportszobában vagy a szabadban szeptember 1 – május 31-ig június 1 – augusztus 31-ig a nyári élet tervezése szerint	
Szervezett tevékenységek	Napi lelki nevelés 7-12 perc
	Mozgás
	Napi frissítő mozgás 2x 10 perc
Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezése és szervezése	Szabad játék, egyéni fejlesztések
	Verselés, mesélés (naponta)
	Külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése
	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
	Munka jellegű tevékenységek
Tevékenységek formái: Egyéni, mikrocsoportos , a témakörnek és a fejlesztésnek megfelelően. Frontális a gyertyagyújtás, a mozgás, és a témakörnek és a gyermekek fejlesztésének megfelelően más tevékenység is lehet.	

A SZERVEZETT TANULÁS GYERMEKENKÉNTI IDŐKERETEI ÉV VÉGÉRE

	Verselés, mesélés, dramatikus játék	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Mozgás, mozgásos játékok	Frissítő mozgás	A külső (teremtett) világ megszerettetése, megismertetése
3-4 évesek	Naponta 5-10'	Heti 1x 10-15'	Heti 1x 10-15'	Heti 1x 10-15'	Naponta 2x10'	Heti 1x 10-15'
4-5 évesek	Naponta 10-15'	Heti 1x 15-20'	Heti 1x 15-20'	Heti 1x 15-20'	Naponta 2x10'	Heti 1x 15-20'
5-6-7 évesek	Naponta 15-20'	Heti 1-1x 30-35'	Heti 1x 30-35'	Heti 1x 30-35'	Naponta 2x10-15'	Heti 1-1x 30-35'

A 3-4 évesek napi szervezett tanulási időkerete maximum 35 perc

A 4-5 évesek napi szervezett tanulási időkerete maximum 45 perc

Az 5-6-7 évesek napi szervezett tanulási időkerete maximum 65 perc

Óvodánkban a vegyes és a tiszta életkorú csoportok indítása egyaránt lehetséges. Ez a jelentkezők életkorától, a családok igényétől és a nevelőmunkát végzők véleményétől függ.

4. 4. Az óvoda együttműködési formái és kapcsolatai

Az óvoda szorosan együttműködik a családokkal, és kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (katolikus/keresztény iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.

Kapcsolat az óvodai élet során:

- az intézmény fenntartójával,
- a társintézményekkel (katolikus óvodák),
- a helyi polgármesteri hivatallal,
- a területileg illetékes pedagógiai szakszolgálat intézményeivel,
- a fóti gyermekjóléti szolgálattal,
- a család és gyermekvédelmi szolgálattal,
- a szakértői és rehabilitációs bizottsággal,
- a kormányhivatalokkal,
- az egészségügyi szervezetekkel,
- a gyermekorvosi rendelővel,
- a közművelődési intézményekkel.

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában az óvoda a kezdeményező.

Együttműködés az óvodai élet során

- Rendszeres kapcsolattartás az EKIF képviselőivel (igazgató, gazdasági szakértő, jogász...).
- Egyházközségünk erkölcsileg és anyagilag is messzemenőleg támogatja óvodánkat (Karitászcsoport).
- Növendékeink évente ünnepség keretében köszönik meg az egyházközségi tagok támogatását (november 19.).
- A dolgozók a plébános úr irányításával rendszeres hittani továbbképzésben részesülnek.
- A helyi plébános rendszeresen részt vesz az értekezleteken, felkérésre előadást tart a szülőknek, amelyeken hittani, pedagógiai alapismereteket fogalmaz meg az érdeklődők részére.
- Együttműködünk mindazon szervekkel, testületekkel, akik segítik az óvoda működését. Törekszünk a gyors, pontos információáramlás létrehozására.
- Szükség esetén felvesszük a kapcsolatot a helyi önkormányzattal, a nemzetiségi szervezetekkel.

Óvodába lépés előtti intézmény

- Bölcsőde (ha van óvodánk iránt érdeklődő család)

Óvodapedagógusok, az intézmény munkatársai

- Lelki programokon való közös részvétellel erősítjük az Egyházhoz tartozásunkat, hitünket.
- Szakmai együttlétek segítik a nevelőmunka formálását az óvoda arculatának tudatos megtartása mellett.
- Minden dolgozó törekvése a nyitott, családi hangulatú óvodai légkör fenntartása.
- Munkacsoport működésével segítjük egymást a szakmai fejlődésben.

Felnőttek – gyermekek

- Segítjük növendékeinket, hogy kapcsolattartásuk és kommunikációjuk a felnőttekkel és egymással szemben az elvártaknak megfelelően alakuljon.
- A gazdag játéklehetőségek feltételeinek megteremtése, a szabad játék túlsúlyának biztosítása a gyermekek mindenirányú fejlődését szolgálja.
- Személyes bánásmód, egyéni képességfejlesztés megvalósítása.
- Feladatunk a teljes személyiségre vonatkozó képességek életkornak megfelelő szintű fejlettségét elősegíteni.
- Iskolába készülő növendékeink körében elégedettségmérést végzünk, hogy megismerjük az óvodai tevékenységekkel kapcsolatos véleményüket. Ezt az eredményt is figyelembe vesszük a minőségfejlesztési folyamatunkban.
- Növendékeink fejlesztése érdekében együttműködünk a segítő szakemberekkel

Család – Óvoda

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Kiemelt fontosságúnak tartjuk a családi életre nevelés keretében a szülőkkel való szorosabb kapcsolattartást, amelynek a kölcsönös bizalomra kell épülnie. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.

Szeretnénk gyermekeink fejlesztését a szülők együttműködésével megvalósítani, melynek alapja a kölcsönös bizalom és tisztelet. Nyitottak vagyunk a családok problémái iránt, lehetőségeinkhez mérten mindenben partnerként segítünk, a jó kapcsolat kialakításában kezdeményezők vagyunk, de mi is elvárjuk az őszinte, segítőkész együttműködést, az intézmény szabályaihoz való alkalmazkodást.

- Keressük az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek közötti együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségeit.
- Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait.

- Az együttműködés során érvényesítjük az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.
  - Kiemelt fontosságú a szülőkkel való szoros kapcsolattartás, evangelizálás.
  - A családlátogatás a gyermek otthoni környezetének megismerése. (A lehetőségektől függően évente legalább egyszer ellátogatunk a családokhoz, az év folyamán szükség szerint ismét elmegyünk. Az újonnan érkező gyermekeket óvodába lépés előtt meglátogatjuk)
  - A fogadóóra, a megbeszélés a gyermek fejlődésének a szülővel való együttes nyomonkövetését szolgálja. (A fogadóórák tervezett rendje: az éves munkatervben van meghatározva.) Szükség esetén előzetes megbeszélés után beszélgetünk, illetve tájékoztatjuk a szülőket gyermekük fejlődéséről (személyes, telefonos, internetes lehetőség).

A gyermek fejlődésének írásos értékelése félévenként történik. A dokumentum átvételét a szülők aláírásukkal igazolják.
  - A szülői értekezletek szervezésére évente két alkalommal kerül sor (illetve szükség szerint) a csoport nevelésével, fejlődésével kapcsolatban. (Év elején és az év végén.)
  - Szülők összejövetelére („Kedd-ves” este) két-három havonta felkínáljuk a lehetőséget, melynek témái igény és érdeklődés szerint változhatnak.
  - Hétkezdi áhítat az érdeklődő szülők, családtagok részére.
  - Közös szentmisén való részvétel.
  - A kiscsoportos korú gyermekeknek ajánljuk, a középsősöket kérjük, a nagycsoportosoktól elvárjuk, hogy nagyobb ünnepek alkalmával részt vegyenek a szentmiséken. A gyerekeken keresztül meg lehet közelíteni azokat a szülőket, akik keresik a helyüket, akik szimpatizálnak az Egyházzal, de nem tudják segítség nélkül megtenni az első lépést.
  - A játszónapok (karácsony előtti és húsvét előtti játszóház), foglalkoztató tevékenységek, nyílnapok lehetőségének megteremtésével segítjük az óvodai életünkbe való bepillantást.
  - Az évente kétszer megjelenő Kisharang című újság segíti a szülőket az ünnepre való készüléskben, és betekintést nyújt az óvoda életébe.
  - A szülők elégedettségének mérése évente történik. Az eredményeket, véleményeket, kéréseket figyelembe vesszük minőségfejlesztési folyamatunkban.
  - Közös kulturális programok szervezése.
  - Zarándoklatok, közös kirándulások felkínálása

- Az óvodát népszerűsítő egyedi programok megvalósítása. (Nyílt napok, Nyitott kapu program...)
- Honlapunkon folyamatosan figyelemmel kísérhetik óvodánk eseményeit. (www.gondviselesovoda.hu)

Céljaink:

- A szülő, gyermek, pedagógus, segítő szakemberek hatékony együttműködése, kommunikációja.
- Az óvoda és a családok egymás iránti tiszteletének, bizalmának erősítése.
- Kölcsönös segítségnyújtás, a pedagógiai együttműködési formák, lehetőségek feltárása.
- A gyermekeken keresztül pozitív hatás gyakorlása a szülőkre.

Feladatok:

- Az együttműködés érdekében az óvoda alapelveinek, céljainak, feladatainak összehangolása.
- A családok életében azon pontok megkeresése, amelyen keresztül a gyermekek mélyebb megismeréséhez, megértéséhez vezet az út.
- A hagyományos együttműködési formák felülvizsgálata, a jól működők továbbfejlesztése, a kevésbé jól működő formák elhagyása.
- A gyermek személyiségének fejlesztéséhez kitűzött alapelvek, célok, feladatok egységes értelmezése és megvalósítása.
- Konkrét feladatok meghatározása az eredményes együttműködés érdekében.
- Az együttműködés koordinátorainak (felelőseinek) megválasztása, rögzítése.
- Együttműködési tartalmak meghatározása.
- A partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérési módjának meghatározása.

A szülőkkel történő együttműködés már az óvodába lépés előtt megkezdődik.

- Nyitott kapu program szervezése a leendő óvodásoknak, szülő fogadása, az óvoda bemutatása.
- Szülői értekezlet szervezése a leendő óvodások szülei számára (honlap ajánlása).

Az óvodapedagógusok, család, gyermekek együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei:

- internetes kapcsolattartás, elektronikus levelezés lehetőségei,
- honlap, faliújság,
- szülői értekezletek szervezése,
- játszónapok, foglalkoztató tevékenységek, nyílt napok lehetőségének megteremtése,

- közös kulturális programok szervezése,
- ünnepeinken való részvételek,
- az óvodát népszerűsítő egyedi programok megvalósítása,
- Szülői Közösség működésének segítése.

Szülői Közösség - óvoda

A Szülői Közösség szervezetének csoportonként három fő a tagja. Az évente újraalakuló csoport saját SZMSZ alapján végzi munkáját. A Szülői Közösség működésének segítségével az óvoda vezetősége közreműködik.

- Rendszeres kapcsolattartásra törekszünk.
- A szülőktől jövő kérdések, meglátások megvitatása, az információk áramlása, az óvodában folyó munka egyes szakaszairól történő beszámolás stb.
- A Szülői Közösség működése olyan tapasztalatok és információk gyűjtését is segíti, amelyek az óvoda működését megkönnyítik. A szülők ötleteit – úgy a szervezésben, mint a kivitelezésben – igényeljük, segítjük.

Óvoda-óvoda

- Lehetőség szerint tartjuk a kapcsolatot a katolikus óvodákkal (Salgótarján, Vác, Gödöllő, Nagykőrös, Mogyoród, Dunakeszi).
- A helyi önkormányzati óvodákkal is igyekszünk kapcsolatot tartani, amely továbbképzéseken való részvételre, és esetlegesen az egész települést érintő rendezvényekkel kapcsolatos feladatokra terjed ki.

Iskola-óvoda

- Azért, hogy a tőlünk iskolába kerülő gyermekek továbbra is vallásos légkörben nevelődjenek, nagy gondot fordítunk a 2021. szeptember 1-jén induló Szent Ágoston Keresztény Általános Iskola és Gimnázium közösségével való együttműködésre.
- Az iskola igazgatójával egyeztetve rögzítjük a kölcsönös hospitálás rendjét, időpontját, esetleg közös kulturális program szervezését.
- Lehetőséget biztosítunk, hogy a tanítók ellátogassanak az óvodába, és ismerkedjenek a leendő iskolásokkal, az óvodai nevelőmunkával.
- Megkérdezzük az iskola véleményét arról, mennyire elégedettek az iskolakezdés időpontjában a gyermekek fejlettségével.
- Mi is ellátogatunk az iskolába, meglátogatjuk régi óvodásainkat.

- A kora tavasszal szervezendő szülői értekezleten közös tájékoztatással próbáljuk segíteni a családokat a megfelelő iskola kiválasztása érdekében.

Közművelődési intézmények - óvoda

- A könyvtárlátogatások tudatos beépítése segít abban, hogy a gyermekek megismerjék, megszeressék, megbecsüljék a könyveket. Később pedig szeressenek olvasni, hasznos tevékenységekkel töltsék idejüket.
- Az óvoda dolgozói figyelemmel kísérik a város kulturális rendezvényeit, és ezekbe lehetőség szerint bekapcsolódnak. A rendezvények felkutatásába és a részvételbe bevonják a szülőket is. (Károlyi Kör ...)
- A gyerekek részére a Szülői Közösség bevonásával színházlátogatásokat, kirándulásokat szervezünk a szülők igénye szerint.

Óvó-védő, fejlesztő hálózattal való kapcsolattartás

- Óvodánk védőnője szükség esetén jön az óvodába, hogy megnézze a gyerekeket, elvégezze az egészségügyi ellátás feladatait.
- Amennyiben a PMPSZ Dunakeszi Tagintézmény Fóti Telephelye logopédusa foglalkozik a rászoruló gyerekekkel, szeptemberben fölméri a csoportokat és beosztja, mire mikor kerül sor. Elsősorban a nagycsoportosokkal foglalkozik.
- A megbízási jogviszonynak megfelelő kapcsolattartás alapján az SNI és a BTMN diagnózissal rendelkező növendékek logopédiai, fejlesztő pedagógiai és gyógypedagógiai ellátása.
- Az EKIF segítő szakembereivel rendszeres kapcsolatot tartunk (pszichológus, meseterapeuta, TSMT terapeuta).
- Pedagógiai Szakszolgálat segítségét vesszük igénybe a kérdéses gyermekek iskolaérettségi vizsgálatánál, illetve az év közben szükséges ellátás ellátásuk érdekében.
- A gyermekek étkeztetését térítés ellenében magunk, illetve a helyi Önkormányzat központi konyhájáról oldjuk meg. A családokat terhelő étkezési térítési kötelezettség a szolgáltató által meghatározott normatíva szerint alakul. Figyelembe vesszük a hatályos jogszabályokat.
- Kérjük és támogatjuk, hogy a helyi önkormányzat a szociálisan rászoruló családok részére egyszeri, vagy rendszeres nevelési segélyt, illetve gyermekvédelmi támogatást folyósítson.
- Gyermekvédelmi felelősünk kapcsolatot tart a területileg illetékes gyermekjóléti szolgálattal, a családsegítő központtal.

- Amennyiben nemzetiséghez tartozó családok is kerülnek az óvodába, lehetőség szerint felvesszük a kapcsolatot a helyi nemzetiségi szervezetekkel.

5. ÓVODAI ÉLETÜNK TEVÉKENYSÉGI FORMÁI, ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

A személyiségfejlesztést biztosító tevékenységek

Ez a rendszer egységbe foglalja, integrálja a személyiség fejlődésében meghatározó tevékenységformákat, a játékot, a tanulást és a munka jellegű tevékenységeket. A tevékenység, az aktív személyiség megnyilvánulása, az óvodáskorú gyermek szükségleteinek (ezen belül bizalmának és kötődésének) kielégítője, összekötőszál a belső világ és a külső környezet között. A tevékenységben, annak minőségében tükröződik a gyermek fejlődése, miközben az eredményes cselekvések, műveletek visszahatnak a belső feltételek alakulására. Az önkifejezés, a kontaktusteremtés, kapcsolattartás fontos eszközei a tevékenységek, amelyek az óvodáskorban a cselekvésre, manipulációra, a közvetlen szenzomotoros tapasztalásra épülő értelmi aktivitást is magukba foglalják. E szemlélet alapján a gyermekek természetes életterében zajló és szervezendő tevékenységek, cselekedtető helyzetek szolgálják az érzelmi és intellektuális fejlődést és a fejlesztést.

Az óvodai élet tevékenységformáinak tervezésekor (a napi tevékenységek tervezésében) meg kell, hogy jelenjen:

- a cél,
- a tartalom,
- a pedagógus feladata,
- a sikerkritérium.

5. 1. Vallásos életre nevelés

A hit Isten ajándéka, a Szentlélek megvilágosítása bennünk.

- Fontosnak tartjuk, hogy olyan légkörben nevelődjenek a gyermekek, amely érzelmi biztonságot nyújt. Ebben a szerető, elfogadó légkörben éljék meg az összetartozás élményét, s az iskolába lépés idején fogékonyak legyenek a hit befogadására, illetve továbbélésére.

Az óvodának missziós feladatai is vannak.

- Szükségesnek tartjuk a családok bekapcsolását az egyházközség vérkeringésébe. Valljuk, hogy a közös imádság, a közös munka és a közös szórakozás megtartó erejű.
- A vallásos és erkölcsi nevelés átszövi az óvodai élet egészét. Megnyilvánul a köszönési módban, az étkezés előtti-utáni imádságban, a templomlátogatások során, a játékban, a

tevékenységekben, a délutáni pihenés előtti imában, hazamenetel előtt, de legfőképpen a mindennapos lelki beszélgetések során.

- Minden csoportszobában kialakítottunk egy lelki sarkot. Ezt a helyet vallásos tartalmú tárgyakkal rendeztük be (feszület, gyertya, Biblia, képek, könyvek...). Ebbe a sarokba bárki elvonulhat a nap folyamán. Gyermekeinket arra neveljük, hogy becsüljék meg, és megkülönböztetett figyelemmel kezeljék az itt elhelyezett tárgyakat.
- A mindennapos lelki beszélgetéseket a csoportos óvodapedagógusok tartják a napirendbe beépítve. A beszélgetések anyagát úgy dolgoztuk ki, hogy egy témával egy hétig foglalkozunk. Az anyagot általában négy napra bontjuk, majd az ötödiken átismételjük a héten hallottakat. Az erre a célra kialakított helyen gyertyát gyújtunk. Ha mindenki elhelyezkedett, közösen énekelünk, elmondjuk a reggeli imát, majd beszélgetni kezdünk. Az év folyamán feldolgozzuk a liturgikus év egyes eseményeit. Foglalkozunk erkölcsi témákkal, és ide tartoznak az aktuális ünnepek, megemlékezések is. Sok játékot, énekes játékot, dalt is beiktatunk a gyermekek életkori sajátosságaira és játékosságára építve. Mondunk kötött imákat, de célunk, hogy eljuttassuk a gyermekeket a saját szavukkal való imádkozáshoz. Ezt személyes példamutatással, hosszú folyamat eredményeként kívánjuk elérni.
- A vallásos és erkölcsi nevelést beépítjük/megjelenik a különböző tevékenységi formákba/n is.

A liturgikus év eseményei

- A liturgikus év két nagy területe köré csoportosítva, és a gyermekek életkori sajátosságait, valamint fejlettségi szintjét figyelembe véve nagy körültekintéssel választjuk ki azokat a témákat, amelyek feldolgozásra kerülnek. Ezen kívül megismertetjük őket a templommal, annak külsejével, berendezéseivel, a liturgia eszközeivel, és alakítjuk náluk a templomban történő helyes viselkedés szokásait.
- Gyermekcsoportjaink védőszentjének ünnepe az adott csoportban egy héten keresztül kerül feldolgozásra, az ünnepnapon pedig rövid műsorral és kapcsolódó közös játékkal mutatják be kedves szentjüket az óvoda többi növendékének.
- A nagyobb ünnepek alkalmával (pl. karácsony, gyertyaszentelő, húsvét...) óvodásainkat családjukkal együtt hívjuk a templomba. A kiscsoportosoknak javasoljuk, a középső csoportosoktól kérjük, a nagycsoportosoktól elvárjuk az ünnepi szentmisén való részvételt.
- Előre egyeztetett időpontokban (évente 6-8 alkalommal) a középső és nagycsoportos gyermekek rövid imával, énekkel szolgálnak a szentmisén. (Munkaterv szerint)
- A templomban állandó kiállítása van az óvodának, amelyet évente 5-6 alkalommal frissítünk a gyermekek aktuális kézműves munkáiból – az ünnepeknek megfelelően.

- Az ünnepek jelentőségét azzal is fokozzuk, hogy jócselekedetek gyűjtésével tesszük teljesebbé a várakozás idejét.
- Rövid imákkal, életkori sajátosságnak megfelelő vallásos énekekkel is megismertetjük a gyermekeket.

Erkölcsei nevelés (az erkölcsös viselkedés alapozása: közösségi és egyéni nevelés, családi nevelés, keresztyén erények)

- Az ember legbensőbb lényét tekintve közösségi. Nagy jelentőségűnek tartjuk a közös élményeket nyújtó tevékenységeket. Olyan óvodai életet biztosítunk, amely segít a gyermekeknek az erkölcsi tulajdonságok megalapozásában, kialakításában. (Önfogadásukat, együttérzésüket, segítőkészségüket, önzetlenségüket, figyelmességüket; valamint akaratukat, ezen belül önállóságukat, önfegyelmüket, kitartásukat, feladat- és szabálytudatukat fejleszti.)
- A mindennapos lelki beszélgetések során feldolgozásra kerülnek erkölcsi témák is. Ezeken az életkornak és a csoport fejlettségi szintjének megfelelően beszélgetünk a gyermekekkel a szeretetről, egymás megbecsüléséről, a megbocsátásról, vigasztalásról, barátságról. Ezeket a napi tevékenységeink során átéljük, gyakoroljuk. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodában dolgozók viselkedése. A gyermekek biztonságérzetét erősítjük, amikor tudatosítjuk bennük, hogy milyen közösséghez tartoznak (koncentrikus körök): család, óvoda, Egyház, Isten nagy családja.
- Érzelmi nevelésünk alapja, hogy kialakítjuk a gyermekekben a feltétel nélküli szeretet és elfogadottság élményét. Ennek feltétele a helyes istenkép kialakítása, amely elsősorban az őket szerető mennyei Atyában ölt testet.
- Az érzelmi nevelés szempontjai biztosítják a gyermekek harmonikus fejlődését. Élményük lesz az elfogadásról, szeretetről, a mennyei Atya kegyelméről és ajándékairól. — Ezek a gyermekek szociabilitását, érzelmi tankjának feltöltését szolgálják, hiszen az óvodás korú gyermekek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Erősítjük a család és az óvoda kapcsolatát. Igyekszünk elérni és segítjük a szülőket abban, hogy az óvodában kialakított értékrendet fogadják el, majd vallják magukénak az eredményes együttnevelés érdekében.

Ünnepek és megemlékezések

- Feladataink közé kell sorolni, hogy a gyermekeket megtanítsuk ünnepelni. Arra törekszünk, hogy az ünnepeket érzelmi tartalommal töltsük meg és kiemeljük a mindennapi élet eseményeiből (szép abrosz, ünnepi ruha, égő gyertya, egy szál virág, stb.).
- Az ünneplést elő kell készíteni és le kell zárni. Engedjük, sőt törekszünk arra, hogy a gyermekek minél aktívabban vegyenek részt az ünnep előkészítésében és lezárásában, átélhessék azok örömét. Arra próbáljuk rávezetni őket, hogy az igazán értékes ajándék az, ami saját magukból fakad (ajándékozhatunk verset, éneket, rajzot, ölelést, simogatást, mosolyt, stb.).
- Az ünneplésnek megvan a maga szertartása, üzenete, amivel megismertetjük a gyermeket, ezáltal lelkileg gazdagítjuk őket. Az egyházi év számtalan lehetőséget kínál a katolikus óvodákban erre (lásd évkörtáblázat). A megemlékezések nagy részét a lelki beszélgetések anyagában dolgoztuk ki. Vannak helyi sajátosságaink is, valamint a jeles napokat ünnep, illetve megemlékezés keretében csoportban vagy óvodai szinten valósítjuk meg. Akkor teljes az ünnep, ha mindannyian átéljük az ünnep örömét.

5. 2. Játék

„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait. Ő azt hiszi: csak játszik. De mi már tudjuk, mire megy a játék. Arra, hogy e világban otthonosan mozgó, eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.” (Varga Domokos)

- A játék a kisgyermekkor legjellemzőbb megnyilvánulása, az iskola előtti kor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze (a nevelési eszközök, módszerek szervezeti keretének formája). Létforma, fejlődésüknek alapja, semmi mással nem helyettesíthető, önkéntes tevékenység. A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.
- A játék elválaszthatatlan a fejlődés egészétől. Ebben zajlik le tapasztalataik, önismereteik, élményeik feldolgozása. A játékban érvényesülnek azok az érzelmi hatások, amelyek a társas magatartásukat befolyásolják. Formálják a környezetben élő felnőttről alkotott véleményük kialakítását. Segítik a szociális magatartásukat alakító modellek követését, a példaképek választását.
- A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

- A külvilágból és belső világából származó tagolatlan benyomásait a gyermek a játékában tagolja. A játék által követhetővé és megfigyelhetővé válnak az érési, fejlődési folyamatok, minőségi ugrások a gyermek személyiségében. Ezért is tekinti a programunk a játékot a tanulás elsődleges keretének.
- A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus.
- Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A pedagógus tudatos jelenléte, indirekt játékirányítása teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását, alakítja a zavartalan szabad játékot, amely hangsúlyosan érvényesül az óvodai nevelés során.
- Az anyanyelvi nevelés áthatja a gyermekek játéktevékenységét.
- Feladatunk az élményszerzés lehetőségének megteremtése, amely alap a gyakorló játékhoz, a szimbolikus szerepjátékhoz, a konstruáló játékhoz, a szabályjátékhoz, a barkácsoláshoz, a bábozáshoz, dramatizáláshoz.
- Olyan légkört, helyet, időt, eszközt és a játékban megjeleníthető élményt biztosítunk a gyermekeknek, hogy minél felszabadultabban és aktívabban játszassák ki magukból pozitív és negatív élményeiket a különböző játékformákon keresztül. Az ötletek, a szokatlan fordulatok tág teret adnak a kreativitásnak. A különböző elgondolások megbeszélése, a társ nézőpontja iránti nyitottság, az új lehetőségek gazdag áramlása a kreatív együttműködés fejlődését segíti elő, ezáltal alakulnak a magatartásformák, szokások, fejlődik a társas kapcsolatok minősége.
- Ingergazdag, cselekvésre inspiráló, a gyermek kíváncsiságát felkeltő, esztétikus, harmóniát, rendezettséget sugárzó környezet alakítása.

A csoportokban lévő játéklehetőségek:

- nagy szőnyeggel borított tér – építéshez, konstruáláshoz, mozgásos-, dalos játékokhoz,
- igény szerint tagolható tér – kuckók kialakításához, szerepjátékhoz,
- nyugodt sarkok – könyvnezegetéshez, bábozáshoz, dramatizáláshoz,
- nagyobb, hatszemélyes asztalok – barkácsoláshoz, terepasztalok építéséhez, a különböző társasjátékokhoz.

Az udvar állandó játéklehetőségeit az évszaktól függően lehet kihasználni (udvari mászóakák, mérleghinta, homokozó...). Az időjárásnak megfelelően bővíthetők a kinti tevékenységlehetőségek:

szánkózás, rollerezés, kerékpározás, labdajátékok, különböző mozgásos játékok feltételeinek biztosításával. Az udvar téralakítása, térberendezése akkor a leggazdagabb, ha jó idő esetén a csoportban lévő összes tevékenységi lehetőség feltételei kikerülhetnek, a gyerekek aktuális választásának megfelelően. Az adott udvarrészben átélt játékélmények hatására a területet mindinkább a sajátjuknak érzik.

- A nyugodt, biztonságérzetet keltő légkörben - a gyermekek szabadon szervezik játékukat, önállóan választják hozzá a *társat, helyet, eszközt*. Szeretetteljes légkörben könnyebb egymás elfogadása, a *toleráns* óvodapedagógusi minta példaértékű.
- A nyugodt légkör és hely biztosítása az egész óvodai élet elengedhetetlen feltétele. Ennek érdekében nagyon fontos az együttélés alapvető szabályainak, szokásainak kialakítása. Ez egyben fokozza a gyermekek biztonságérzetét, segíti őket az eligazodásban. Elengedhetetlen a természetes, hiteles, érzelemgazdag, „anyapótló” óvodapedagógusi magatartás is. Az így kialakított légkörben a gyermekek be tudják mérni saját és társaik tevékenységének határait.
- A gyerekek a délelőtt elkezdődő játékot nemcsak délután, hanem akár több napon és héten keresztül is játszhatják. A játék mindaddig folytatódhat, amíg a gyermeknek élményt, örömet ad. Programunk a gyermeki játéktevékenységet tekinti a gyermeki tanulás szinte kizárólagos közegének. Jelentőségénél fogva a napirendben is erre kell biztosítani a legtöbb időt. A folyamatos, rugalmas óvodai napirend hosszú, egybefüggő időt ad a gyerekeknek játékra.
- A szabad játék túlsúlyának érvényesülését a gyermeki tevékenység folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja.
- Az óvodapedagógus biztosítja a gyermek számára az önállóságot, szabadságot a játéktevékenység, játékeszköz, játszóhely, társak kiválasztásában, gyermeki elképzelés megvalósulásában. Az óvodapedagógus jelen van a tudatosan kialakított játékfeltételek tervezésével, szervezésével: napirendben, szokásalakításban, élmény- és tapasztalatszerzésben. Ez lehetséges direkt (közvetlen) és indirekt (közvetett) módon.
- A gyermekek szabadon rendelkeznek az eszközökkel és a nyersanyagok felhasználásával. Szükségleteiknek megfelelően gazdagíthatják az eszköztárat. Kevesebb kész eszköz, több kreativitásra serkentő anyag áll a gyermekek rendelkezésére. A gyermekek öntevékenyen rakják el az eszközöket, ha már nem használják. A csoportszobában több napon át folytatódó játékban, a terem nagyságától függően megőrzik a kialakított tereket, építményeket. Az eszközök elrakása elsősorban a művészeti tevékenységeknél szükséges (festékek, stb.).
- A szabad játék idejének megfelelő biztosításával és a játék visszatérő, hosszantartó, zavartalan megvalósulási módjának megteremtésével elérjük, hogy a kezdeti 1-2 perces tevékenység az iskolába lépés idejére akár több napon keresztül folytatódó játéktevékenységgé fejlődik.

A játékeszköz sokfélesége, sokszínűsége hozzájárul a gyerekek játékanak alakulásához, kibontakoztatják, gazdagítják elképzeléseiket, befolyásolják a gyerekek fejlődését.

Az óvodapedagógusnak fontos ismerni a különböző eszközök fejlesztő hatását.

Az óvodás korban megjelenő játékfajták kibontakozásának segítése

- A gyakorló játék
  - Az építő-, konstruáló játék
  - A barkácsolás
  - A szimbolikus szerepjáték
  - A bábozás, dramatizálás
  - A szabályjáték
- Az eszköz, játékszer részben motiválja, ösztönzi, gazdagítja a gyerekek elképzeléseit, segíti elgondolásaik megvalósítását, részben tárgya magának a játéknak. Játékeszköz-kínálatunkkal fokozzuk a gyermekek érdeklődését, folyamatos biztosításával fenntartjuk játékkedvüket és egyre elmélyültebb játékokra ösztönözzük őket. Törekszünk a természetes anyagokból készült játékeszközök biztosítására, emellett nagyon fontosnak tartjuk a már meglévő konstruáló, építő játékokat, (Lego, memóriajátékok) melyek nagymértékben fejlesztik a gyermekek kezűgyességét, gondolkodásuk, képzeletük vizuális memóriájuk, logikai készségük alakulását. Az évszaknak megfelelően félkész eszközöket is biztosítunk a gyermekek számára, amik továbbgondolásra, kreativitásra ösztönzik őket.
  - A játékeszközök fejlesztik a gyermekek manipulációs készségét, hatással vannak a szem-kéz, szem-kéz-láb koordináció fejlődésére, ezáltal is fejlődik, (fejleszthető) a gyermekek egyik alapvető tevékenysége a mozgás, ami az iskolaérettség fontos feltétele. Elengedhetetlenül szükséges, hogy esztétikus, könnyen tisztítható, veszélytelen eszközöket adjunk a gyermekek kezébe, amik jó minőségűek, különböző anyagúak és sokféleképpen variálhatók illeszthetők egymással.
  - A játék a gyermekeknek nemcsak „élete”, hanem legbölcsebb tanítója is. A játék folyamán ismerkednek a külvilággal, tárgyi és társas környezetüket cselekvéssel, azonosulással, ismétlő játékkal veszik birtokba, miközben mindez örömforrás számukra és feszültségeik csökkenéséhez vezet. A külvilágot, amely hozzájuk viszonyítva aránytalanul és szinte megismerhetetlenül nagyméretű és bonyolult, csak saját méreteikhez szabott tárgyakkal és életkorukhoz illő módon képesek megismerni és többé-kevésbé megérteni. Ennél is nagyobb jelentőségű az, hogy ezáltal „önmagukat is tanulják”. Belső technikákat, lelki működéseket dolgoznak ki, amik által megtanulnak cselekedni, önmagukon uralkodni, másokkal

együttműködni, bizonyos szabályokat megtartani, egy célra összpontosítani, képességeiket a másikkal összemérni stb. – A játék tehát alakítja, fejleszti a gyermekeket.

- A játék fejlesztő hatását fokozzák a cselekvést kísérő pozitív érzelmek. A játék derűjén, vidámságán, örömen átszűrve minden hatás fölerősödik, s az új vonások pozitív érzelmektől kísérve épülnek be a gyermekek személyiségébe. A játékot kísérő érzelmek közlési vágyakat ébresztenek. Fokozódik a gyermekek beszédkedve. A beszédkedv ösztönzi a nyelvi kommunikációs készség fejlődését. A gyermekek játék közben fölített kérdései és a továbbkérdezésre bátorító óvodapedagógusi válaszok ösztönzik a beszédet, a gondolkodást. A játék jellemzőit ismerve lehetőség van arra, hogy az egyes gyermekeknél fölmerülő lemaradásokat korrigálni tudjuk.
- Célunk, hogy a játék által a keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermekeket neveljünk.
- Alkalmat biztosítunk a csoportok együttjátzására is. Törekszünk a nyugodt helyek kialakítására, hogy széleskörű tevékenységre legyen lehetőség (barkácsolás, ábrázoló tevékenység, szerepjáték, homokozás). Figyelünk arra, hogy nagy tér is álljon rendelkezésükre a futások, nagymozgásos játékok gyakorlására.

Céljaink között kiemelten szerepel a kultúraátadás, mely a gyermek természetes megnyilvánulásaira építve (játék és a mozgás) örökíti át az örök emberi értékeket. Komplexitását épp ezért elsődlegesen a külső világ megismerésén keresztül biztosítjuk. Ebben a folyamatban az óvodapedagógus kiindulópontnak tekinti a természeti és társadalmi környezetből szerzett gyermeki tapasztalatokat, hiszen a környezet a fejlődés forrása. Ezekre a tapasztalatokra építve, és új élményekkel, ismeretekkel bővítve juttatja el a gyermeket magasabb szintre.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- Örömmel, önfeledten játszik, képes élményeinek eljátszására.
- Képes egyéni ötlet vagy élmény alapján építeni, konstruálni, építményt lemásol.
- Játékában szívesen vállal szerepet.
- A gyermek játéka témájában, tartalmában gazdag, színes, elmélyült, játékában kitartó.
- Kitartóan képes játszani társaival együttműködve, betartja a társas viselkedés elemi szabályait.
- Szabályjáték során betartja a szabályokat, másokat is figyelmeztet a szabály betartására.
- Egészséges versenyszellemben tevékenykedik.
- Problémahelyzetekben kreatív megoldásokra törekszik.

- A szerep- és a szabályjátékokon kívül szívesen és önállóan barkácsol, báboz, dramatizál.

5. 3. Verselés, mesélés

- A verselés, mesélés az óvodai élet egészét átható, mindennapos tevékenység.
- Célunk a nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel a biztonságos önkifejezés megalapozása, emellett az életkori sajátosságnak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az irodalmi érdeklődés felkeltése, a magyar kultúra értékeinek átörökítése.
- Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.
- Feladatunk a változatos irodalmi élmények közvetítése (népi, klasszikus, és kortárs irodalmi művek), valamint ismerkedés a vallásos irodalommal, ezzel a nemzeti, keresztényi tudat erősítése (mondóka, vers, verses mese, bábjáték, dramatizálás, bibliai történet). A biztonságos önkifejezés megalapozása saját mesével, verssel, ezeknek mozgással, ábrázolással való összekapcsolása.
- Életkornak és egyéni érdeklődésnek legyen megfelelő az óvodás korban felhasználható irodalmi anyag összeállítása.
- Kezdetben dalokkal, mondókajátékokkal ismerkednek a gyerekek, ezt követik az állathangutánzó és felelgetős mesemondókák, halmozó- és láncmesék, versek, verses mesék, majd a fokozatosan hosszabbodó, bonyolódó prózai mesék.
- Lényeges, hogy csak nyelvileg tiszta és értékes verset, mesét halljanak a gyerekek. A mondókák, versek mesék, történetek az ismeret átadásán túl a népi sajátosság megőrzésével nevelnek.
- A vers és a mese az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra tanít. Mélyíti az önismeretet, segíti a világ megismerését. A mese a legágabb értelemben tanít. Cselekménye mozgásba hozza a gyermeki képzeletet. Erkölcsi tartást, belső indulati élményeket közvetít. Megbékíti a gyermekeket félelmeikkel, erősíti önbizalmukat.
- Megismertetjük növendékeinket bibliai történetekkel (KaPI segédanyag és a KETT pedagógia alapján).

- A közösen átélt örömök és élmények elszakíthatatlan szálakkal kötik össze a felnőtteket és a gyermekeket egymással (közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés) és anyanyelvünkkel. (nemzeti irodalom használata, ha van más nemzethez tartozó növendék).
- A mondóka, a vers, a mese szókészlete, a szó jelentésének megértése, a mesei fordulatok ösztönzik a gyermekek szóbeli kifejezését, szókincsük bővülését.
- A csoportszobákban elérhető helyen állnak a gyermekek rendelkezésére képeskönyvek, lapozgatók, melyeket a játékidő folyamán bármikor elővehetnek. Arra szoktatjuk őket, hogy a könyvekkel óvatosan bánjanak, becsüljék meg azokat. A könyv szeretetére, olvasására nevelést jelentősnek tartjuk.
- Örömmel vesszük, ha otthonról hozott, kedvenc könyveikkel érkeznek az óvodába. Ezekből a nap folyamán (pl. délutáni pihenés alkalmával) mesélünk.
- Ellátogatunk a városi könyvtárba, ismerkedünk a viselkedési móddal, a szolgáltatás igénybevételével. Ösztönözzük őket a saját vers- és mesealkotásra, az önálló versmondásra, mesélésre. Tehetséggondozás keretében „Mesemondó délután” hagyományt ápolunk.
- A nézegetésre biztosított könyvek a csoportszobákban megtalálhatók. Anyagi lehetőségeink szerint bővítjük könyvállományunkat.
- Bábozás, dramatizálás:
  - óvodapedagógus bábjátéka,
  - kommunikáció,
  - gyermek bábjátéka,
  - bábkészítő tevékenység,
  - esztétikai élménynyújtás,
  - személyiségjegyek tükröződése,
  - testséma fejlesztés,
  - drámajáték elemek,
  - szerepazonosulás,
  - metakommunikáció.
  - KETT pedagógia alkalmazása
- Az ünnepek értékének növelésében fontos eszköznek tartjuk.

Mesélés

A mese mozgásba hozza a gyermek képzeletét, megbékíti félelmeivel, erősíti önbizalmát, pihentet, szórakoztat, segít az élmények feldolgozásában, igazságot, bölcsességet, erkölcsi hitvallást fejez ki.

Éppen ezért a gyermek bátran kérdezzen, meséljen, hogy képes legyen szorongásait leküzdeni és megszabaduljon gátlásaitól. Feladatunk, hogy ebben bátorítsuk, segítsük.

A jó mese és gyermekvers, hangzásban, ritmusban, hangulatban, képi erőben messze felülmúlja a hétköznapi beszédünket.

Az óvodapedagógus a nap folyamán bármikor mesélhet a gyerekek kérésére, illetve egy kedvező szituációhoz kapcsolódva. Ösztönzi a gyerekeket önálló mesemondásra. A rendszeres mesélés segíti a gyermekek szókincsének bővülését, kifejezőképességének fejlődését.

Verselés

A vers a beszéd zenei elemeire épül. Benne a játék, szöveg, dallam, mozgás, ritmus és hangulat megbonthatatlan egységet alkot. Népünk hagyományait, a jeles napok szokásait őrző versekből válogatunk különböző nyelvtörőket, találós kérdéseket, népi mondókákat, rigmusokat, népi játékokat.

A gyerekek beszéd tisztaságának fejlődését elősegítik a különböző népi mondókák, nyelvtörők. Az óvodapedagógus a spontán alakuló és az általa teremtett helyzeteket használja ki a mondókák, versek, ringatók, lovagoltatók eljátszására, megismertetésükre, gyakorlásukra. Ismerjen az óvodapedagógus sok mondókát, verset. Sokat beszélgessen a gyerekekkel, hallgassa meg őket.

Bábjáték

Sok lehetőséget nyújt a gyerekek kreativitásának kibontakoztatására. A bábok életre keltve mondhatják el vágyaikat, sérelmeiket, véleményüket az őket körülvevő világról. A bábozás a társas kapcsolatok többféle variációját teremti meg, számtalan készség kialakulását, fejlesztését segíti elő. A bábozás során a kisebbek gyakorolják az eszköz mozgatását, a hangutánzást, a nagyobbak az érzelmek kifejezését, eljátszhatnak ismert mesét, annak átalakított változatát más szereplőkkel vagy más helyszínen, és improvizált történetet is.

Dramatizálás, szituációs játékok, drámajátékok

A dramatizálás fejleszti a gyerekek szókincsét, beszédképességét és előadásmódját, az egyre finomabb nagymozgásukat, saját testükről alkotott képüket. A gyerekek fokozatosan jutnak el az utánozó játéktól a rögtönzött játékon át, az önálló alkotó játékig. Játékkedvüket fokozza, ha a díszletek és jelmezek készítésében részt vesznek.

A drámajáték csak akkor fejt ki hatását, segíti a gyermek önkifejezését, ha nyugodt, oldott, önkéntes gyermeki részvételen és örömet adó együttjátszáson alapul. A zene jól összekapcsolható a gyerekek önkifejezését fejlesztő drámajátékokkal. A gyermekek fejlettségét figyelembe véve az anyanyelvi és a drámajátékok három éves kortól alkalmazhatók.

Szituációs játékkal lehetőség nyílik a mindennapi valós helyzetek eljátszására, élmények, problémahelyzetek feldolgozására. A játék folyamatában a gyerek egy másik személy helyébe képzelheti magát, megvalósíthatja elképzeléseit egy fantáziaszituációban.

Olyan szituációkat teremtsen a pedagógus, ahol a gyermekek saját érzelmeiket kifejezhetik, és lehetőségük van megtapasztalni másokét is. A valódi beleélés, a saját élmény akkor jön létre, ha az óvodapedagógus szeret és tud játszani, oldott légkört teremteni, kreatív módon improvizálni.

Óvodapedagógusi feladatok közé tartozik a mesélés szerepének megismertetése, irodalmi művek ajánlása a családok számára. Kiadványainkkal ebben segítséget nyújtunk a szülőknek.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- Örömmel várják a mesélést, mesekezdeményezésen szívesen részt vesznek.
- Emlékezetben megtartják az egyszerűbb mesefordulatokat.
- Képesek meséket alkotni, történeteket elmondani, és az elkezdett történetet fantáziájuk segítségével folytatni tudják.
- Képesek a folytatásos mese szálait felidézni, epizódjait összekötni.
- Szívesen nézegetnek képekönnyvet, és ezt megbecsülik, vigyáznak épségére.
- Ismernek kiszámolókat, tréfás mondókákat, verseket és meséket. A folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait össze tudják kötni.
- Szívesen mondanak verseket, mondókát, sokat ismernek, szívesen báboznak, dramatizálnak ismert meséket. Képekről történeteket találnak ki, amiket elmesélnek. Mesét költenek.
- Csökken a TV-vel, DVD-vel, hangkazettával történő mesehallgatások száma a szülői mesélés gyakoriságának arányában (felmérés szükséges).
- Az ismert mesei motívumok bábozása, dramatizálása, rajzolása kedvelt szórakozásuk közé tartozik.
- Az adventi időben betlehemes játékot játszanak.
- Van néhány kedvelt meshősük, a velük történt dolgokat beleviszik játékukba.
- Alkalmazzák a KETT pedagógia elemeit egy-egy téma feldolgozásában.

5. 4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Óvodánkban az éneknek, zenei nevelésnek mindenütt helye van: a hétköznapi életben és az ünnepeken is. Hétköznapi életben a játékban - mondókákkal, népi gyermekjátékokkal (dalos játék). A zenei anyanyelv alapozása szoros kapcsolatban van a nyelv kifejező gyakorlásával. A magyar zenei nevelés szilárd alapja a közös ének.

Az óvodai zenei nevelés egyrészt a gyermekek spontán kezdeményezéseire, másrészt az óvodapedagógus ötleteire épül. Az egymásra épülő, komplex formában megjelenő zenei tevékenységek mellett sok lehetőség van az alkalomszerű helyzetek kihasználására (hangulatkeltés egy-egy gyermek érzelmi állapotának befolyásolására, várakozási idők kitöltésére, gondozási műveletek közben, napirendek közötti átívelésre).

- Cél a környezet hangjainak megfigyelése, ölbeli játékok, énekes játékok, népi gyermekdalok, mondókák alkalmazásával örömszerzés. Cél továbbá a zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadásra való képesség megalapozása. A gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, éneklési készségének, harmonikus, szép mozgásának fejlesztése. A szülőföld értékeinek átörökítése a népzene, a népi gyermekdalok, a népi játékok, táncok és hangszerek megismertetése által.
- Az óvodai tevékenységek sorában fontos szerepet tölt be az ének, zene, énekes játék, ami elsősorban a művészeti nevelés körébe tartozik. Az érzelmeken keresztül hat a gyermekekre. Felkeltheti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket és esztétikai fogékonyságukat. Megszeretteti a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat, és szoktatja őket a szép tiszta éneklésre, eközben fejlődik hallásuk, éneklési készségük, ritmusérzékük, mozgásuk harmonikus, szép lesz.
- Kodály Zoltán már 1940-ben megfogalmazta, hogy az óvodai zenei nevelés célja a zenei képességek fejlesztésén túl, zenét értő és szerető, egészséges lelkű, kulturált, boldog emberré nevelés.
- A mondókázáson keresztül erősítjük az élhangsúlyos magyar beszédet.
- Az óvodai zenei nevelés feladata, hogy minden gyermeket önmagához képest fejlesztve eljuttasson a zenei képességek megfelelő szintjére az éneklési, ritmikai, hallási és zenehallgatási készségek területén, valamint alapozza meg zenei anyanyelvüket, alakítsa zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.
- Feladatunk, hogy fejlesszük a gyermekek éneklési készségét, alakítsuk harmonikus szép mozgásukat. A játékok hangulatának megteremtéséhez olyan eszközöket biztosítunk, melyek motiváló hatásúak, élményt előhívók, esztétikusak. Megalapozzuk zenei fogékonyságukat saját hangszerjátékkal. Figyeljünk az énekes népi játékok válogatására: szüreti multság, betlehemes, farsangi állatalakoskodók, lakodalmas, böjti játékok, Gergely-járás, zöldág-járás, pünkösödölő, stb... Alakítjuk a gyermekek zenei kreativitását az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokkal.

- Kezdetben a felnőttek ölbeli játékaiknak (hintáztató, lovagoltató, sétáltató) alkalmazása közvetlen kapcsolatot alakít ki az otthon és az óvoda között. Ebből alakulnak ki összefogózással az egyszerű körjátékok, népi játékok, a fejlettségnek megfelelő hangterjedelem megválasztásával. A nagyobb gyermekek már szerepcserés körjátékok, sorgyarapító, sor- és párválasztó játékok eljátszására is képesek. Megismerkednek egyszerű tánclépésekkel, új térformákkal, a néptánc elemeivel, miközben alakul és fejlődik esztétikus mozgásuk.
- Az oldott és vidám dalos játékokban az éneklés és a mozgás mindig együtt jár. Egyaránt magába foglalja a gyakorló-, szerep-, szabály- és dramatizáló játékot. Csökkenti a gyermekek gátlásait, segítséget nyújt nekik az egyéni megnyilvánulásban, alakítja a közösségi kapcsolatokat.
- A gyermekek szeretnek együtt énekelni. A közös éneklésnek zenei múltunkban nagy jelentősége volt az ünnepi alkalmakon kívül munka közben és örömeinkben, bánatunkban is énekeltek az emberek. Ezek a dalok fennmaradtak és az óvodai zenehallgatás gerincét alkotják.
- A zenehallgatásra a gyermeki lélekhez legközelebb álló témákat kell válogatni (növényekről, állatokról, természetről szólókat), amelyeket a felnőtt énekel a gyermekeknek. Emellett ismerkedünk a nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészeti alkotásokkal. A pedagógus hangszeres játékával is színesítheti élményeiket.
- A beszoktatási időszakban szinte egész nap énekelünk, mondókázunk a gyermekekkel. Ezek alkalmazása során egyre szorosabb kapcsolat alakul ki az óvodapedagógus és a gyerekek között. Miközben fejlesztjük éneklési készségüket, hallásukat, ritmusérzéküket, mozgásukat, formaérzéküket, zenei alkotókedvüket, kreativitásukat, az improvizációt, megismertetjük őket a környezetük hangjaival és különböző hangszerekkel. Ezekről a szülőket folyamatosan tájékoztatjuk.
- A vallásos nevelés egyik alappillére óvodai nevelésünknek. A zenei nevelés anyaga mellett az egyházi ünnepekhez kapcsolódó óvodás életkornak megfelelő hangterjedelmű dalokkal is megismertetjük gyermekeinket. Hallgatunk orgonamuzsikát.
- A gyermekeket megismertetjük néhány hangszerrel (dob, fémháromszög, cintányér, ritmuspálca...). Ezek mindegyik csoportban a gyermekek rendelkezésére állnak. Kiegészítő eszközöket a felnőttek maguk is készítenek. A gyermekek a felnőtt hangszerjátékával és zörejangokkal is ismerkednek.

- A gyermektánc elemeivel való ismerkedés, az egyszerű tánclépések (höcögők, sarkalók, rogyantók, koppantók, lengetők, hintázó mozdulatok, sor és csigavonalak...) a népi gyermekjátékokba beépülve és ünnephez kapcsolódva is megjelennek az óvodai életben.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén

- Szívesen hallgatnak zenét, örömmel játszanak dalos játékokat.
- Korukhoz, adottságaikhoz mértén tisztán énekelnek, bátran, akár egyedül is.
- Közben megtanulják, gyakorolják a játékszabályokat, szabálytudatuk is fejlődik.
- Mozgásuk esztétikus, képesek az egyenletes lüktetést érzékeltetni, ritmust követni.
- Örömmel játszanak visszhangjátékot csoportosan és egyénileg is, ismert motívumok és kitalált szövegek alkalmazásával.
- Fejlődik zenei hallásuk, ritmusérzékük, aktivitásuk.
- Felismernek sokféle zörejhangot, zenei hangot, társaik hangját. Érzékelik a hang irányát, távolságát.
- Új szavakat, népi kifejezéseket ismernek meg, így fejlődik, bővül szókincsük.
- Felismerik néhány hangszer hangját, és maguk is képesek hangszerek megszólaltatására (dob, cintányér, triangulum).
- Egyénileg, a dalokhoz alkalmazkodva, változatosan használják az ismert hangszereket. Kiemelik a motívumokat tapssal, járással, játékos mozdulatokkal.
- A megismert mondókákat, népi gyermekjátékdalokat, műdalokat, a megismert vallásos énekeket önállóan énekelik a gyerekek. Önállóan is el tudják kezdeni az éneklést, megfelelő tempóban és tisztán énekelnek.
- Képesek egyénileg is a dallam és ritmusmotívumok visszaéneklésére. Térben mutatják az ismert dallamokat (lassú tempóban motívumok dallamvonalát mutatják).
- Különbséget tesznek a halk-hangos, gyors-lassú fogalompárok között, ezeket összekapcsolják, és együtt gyakorolják.
- Ismert dallamot felismernek kezdő, vagy belső motívumról. Képesek folyamatos tempóban dallamot bújtatni, rövidebb vagy hosszabb egységekkel.
- Képesek esztétikus, együtemű mozgásra, különböző térformák felvételével. Ismernek egyszerű táncmozdulatokat.
- Zenei alkotókedvük fokozódik. Ismert mondókára, kitalált szövegre, kérdés-feleletre dallamot költenek.
- Képesek érdeklődéssel, figyelemmel hallgatni hosszabb énekes vagy hangszeres előadást.

5. 5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A vizuális nevelés komplex, összetett nevelési terület, az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat, beépül a mindennapos tevékenységek folyamatába, s nem pusztán egy tevékenységi területre szűkül le. A vizuális nevelésen belül résztvekenységnek tekinthetjük az alkotó-alakító tevékenységet, amely ugyanúgy alaptevékenysége a gyermeknek, mint a játék.

A rajzolás sikerélménye hasonlíthat egy konstruktív munkavégzés öröméhez, a „megcsináltam, jól csináltam” érzéshez. A jól sikerült forma, motívum ismételtetésénél ez nagy szerepet játszik.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

- Az óvodai rajzolás, festés, mintázás, kézi munka célja, hogy megalapozza a világra nyitott, esztétikai értékekre fogékony, a környezetüket alakítani tudó emberek nevelését.
- Feladata az érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenység iránt, az alkotás örömeinek megtapasztalásán keresztül, valamint a finommotorika fejlesztésével a helyes ceruzafogás elsajátításának segítése, térbeli tájékozódás, szín- és formavilág gazdagítása.
- További feladat a gyermeki alkotó-, alakító kedv, közlésigény felkeltése és segítése az ehhez szükséges feltételek biztosításával, megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival, emellett az óvodás gyermekek tér-, forma- és színeképzeiteinek, valamint arányérzékének, esztétikai érzékének, díszítőkészségének megalapozása és fejlesztése.
- Feladat, hogy életkoruk és egyéni képességeik figyelembevételével bővítsük vizuális ismeretüket.
- Az ábrázoló tevékenységek iránt kevés érdeklődést mutató gyermekeket az óvodapedagógus érdekes témával, eszközzel, technikával igyekezzen motiválni. Vegye figyelembe ezt a pedagógus és számukra is biztosítson vonzó tevékenységi lehetőségeket.
- Az ábrázoló tevékenységek során feladat a művészet, magyar népi művészet és a művészeti alkotások megismertetése, megszerettetése.

- A népi kismesterségekkel való megismerkedés, a közvetlen tapasztalás és az élményszerzés olyan ismeretekhez juttatja a gyermeket, amelyekből megtudja, hogyan készíthetők el környezetünk tárgyai, eszközei (szőttesek, kelmefestés, agyagedények, vesszőből kerítés, mézeskalács, nemezbetlehem, népi hangszerek stb.).
- A vizuális megismerés-látásnevelés: Az óvodapedagógus vezesse be a gyermeket a látás művészetére. Minél több és változatosabb látványélményhez kell juttatni a gyermekeket, - az egyszerű odafordulástól az ámuló csodálkozásig, a rácsodálkozástól a vizsgálódásig – ahhoz, hogy képesek legyenek a befogadásra és az alkotó hozzáállásra.
- Azt kell elérnünk, hogy a gyerekek vágyat érezzenek érzelmeik, gondolataik, élményeik képi-plasztikai kifejezésére, az alkotó-alakító tevékenységre, környezetük esztétikus formálására, alakítására. A gyermek érzéseit, élményeit, melyeket szóban alig vagy még egyáltalán nem tud megfogalmazni, a számára egyik legnyilvánvalóbb módon közvetíti felénk, a rajzokon, alkotásokon keresztül.
- Az óvodapedagógus és a gyermekek közös tevékenységében az esztétikai megragadást (örömet, tetszést, csodálkozást, elutasítást, stb.) az ábrázolás élménye, a cselekvés vezeti el az alkotás öröméhez. E tevékenység folyamatában a gyermekek nemcsak megismerik a világot, hanem át is alakítják, újratestítik. Miközben képi formában fejezik ki magukat, mintegy megnevezik érzéseiket, gondolataikat. Nő önismeretük, önbizalmuk, differenciálódnak a cselekvéshez s annak tartalmához kapcsolódó érzelmeik. Fejlődik önkifejező alkotóképességük, finommotoros készségük. Tevékenységük során alakul szokásrendszerük, kialakulnak pozitív erkölcsi tulajdonságaik (munkaszeretet, önállóság, önfegyelem, önmaguk és mások munkájának helyes értékelése, esztétikai ítélet, szép dolgok szeretetének igénye stb.)

Ismerkednek a különböző anyagokkal, és technikákkal:

- festés (ujj-, majd ecset, nyomatkészítés),
- rajzolás (zsírkréta, postairón, színes ceruza, filctoll),
- tépés, hajtogatás, mozaikkészítés,
- vágás, ragasztás (papír, textil, különböző anyagok),
- fűzés, szövés, fonás,
- varrás,
- mintázás, karcolás, gipszöntés (gyurma, lisztgyurma agyag),
- sütés,
- bábkészítés (zacskó, fakanál, termés),
- műalkotás elemzés, ismerkedés népművészeti elemekkel...

- A tevékenységeknél előnyben részesítjük a természetes anyagokat. Az éves tervek összeállításánál figyelembe vesszük az egyházi évkör eseményeit, így építjük be a vallásos nevelést.
- Az egyházi és társadalmi ünnepekre várakozás idején a csoportszobák alkalomhoz illő dekorálásával és ajándékok készítésével hangoljuk rá a gyerekeket az ünneplésre. Alkotásukban megjelennek vallásos témák is.
- Rendszeresen frissítjük a templomban látható állandó óvodai kiállításunkat, ezen keresztül a családok, az egyházközségünk tagjai és a vendégek is figyelemmel kísérhetik, gyönyörködhetnek növendékeink ábrázoló, alkotó munkájában.
- Tehetséges növendékeink munkái pályázatokon is részt vesznek.

A feltételek a megteremtése

Idő

A rajzolás, mintázás, kézimunka tevékenységeit a gyerekek a nap folyamán önállóan választhatják, és annyi időt tölthetnek vele, amennyihez kedvük van. A szabad játék adta kötetlen légkörben a gyermekek szívesen tevékenykednek, alkotnak. Az óvónő együtt örüljön a gyerekekkel felfedezéseiknek, egyéni megoldásaiknak, az alkotókedvet ötleteivel, javaslataival, egy-egy inspiráló eszközzel segítheti.

Eszköz

Fontos a jó minőségű, a gyerekek által könnyen megfogható, használható eszközök biztosítása. A természetes anyagok elsődlegessége, felhasználási lehetőségük sokszínűsége formai és technikai tapasztalatszerzést biztosít. A természetben talált anyagok átlagtól eltérő, érdekes, újszerű formájukkal megindítják a gyermeki képzeletet, így megmunkálásuk során a gyerekek fokozatosan élik át a valódi alkotás örömét.

Hely

Az alkotó tevékenységhez a csendes, nyugodt helyen lévő asztal a legideálisabb. Az eszközök, anyagok elhelyezése nyitott polcokon, kosarakban és más tárolókban célszerű, hogy a gyerekek könnyen elő tudják venni ezeket. A csoportszoba, öltöző, mosdó, folyosó és udvar esztétikumának alakítása, fenntartása során az óvodapedagógus formálja a gyermek ízlését, környezettudatos szemléletét.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén

- Képesek rácsodálkozni a világ szépségére, esztétikus látványára, képesek esztétikai véleményt mondani.
- Szeretik maguk körül a harmóniát, a szépet, szívesen díszítik a környezetüket. Alkotás közben ügyelnek környezetük és saját maguk, munkájuk tisztaságára.
- Sokféle ábrázolási technikát ismernek, különböző anyagok tulajdonságairól, alakíthatóságáról széleskörű tapasztalataik, ismereteik vannak, bátran és szívesen használják azokat.
- Ábrázolás során kitartóak, akár több napon keresztül is képesek munkálkodni.
- Képi és plasztikus alkotásuk részletező, tételrendezése komponált, színvilága gazdag, egyedi.
- Megfelelő a finommotorikus képességük, nem görcsös, biztos a vonalvezetés. Szem-kéz mozgásuk összerendezett, helyesen fogják és használják a ceruzát, ecsetet, ollót.
- Vizuális észlelésük, megfigyelésük, emlékezetük, térlátásuk koruknak megfelelő.
- Fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikákat.
- Elképzeléseik alapján a megfigyelések felhasználásával tudnak formákat mintázni. Formaábrázolásuk változatos. Önállóan díszítenek.
- Emberábrázolásukban megjelennek a részformák (haj, ruha stb.). Próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével is.
- Színhasználatukban érvényesítik kedvelt színeiket.
- Festés során a vékony ecsetet is használják, próbálkoznak a kívánt szín kikeverésével.
- Különböző anyagokból nagy kedvvel készítenek nyomatokat festék használatával.
- Bátrabbak, ötletesebbek az építésben, téralakításban. Sokféle tapasztalattal rendelkeznek, amiket alkalmaznak (építmény lefedése, egyensúlyának megteremtése).
- Használják a mozaikkép, kollázs, montázs, textilkép és terménykép készítményt, hímzést, szövést.
- Bonyolultabb formák hajtogatására is képesek. Esztétikusan díszítenek.
- Szívesen készítenek bábokat, amelyeket játékuk során felhasználnak (zacskóbáb, síkbáb stb.).
- Lehetőség szerint kiállításra is ellátogatnak.
- Több alkalommal beszélgetnek műalkotásokról.
- A közös munkák értékelése során saját műveikkel és a műalkotásokkal kapcsolatban szóbeli véleményt nyilvánítanak.

5. 6. Mozgás

„Az Ige testté lett” (Jn 1,14), – az örök isteni terv szerint.

- A kereszténység nagyra értékeli az emberi testet. A mozgás – a testi nevelésen belül – olyan tervszerű és rendszeres ráhatás, amely a testgyakorlatok, mozgástevékenységek alkalmazásával a személyiség sokoldalú képzését és a mozgásműveltség fejlesztését szolgálja.
- Az óvodás kor elsősorban a természetes mozgások, a nagymozgások tanulásának, az első mozgáskombinációk kialakulásának kora. A mozgás fejlődése a mozgás végrehajtás minőségének, pontosságának, gyorsaságának alakulásával a finommozgás felé halad.
- Célja a testi képességek fejlesztésével az egészségesen fejlett, a mozgást igénylő és szerető, életvidám, de ugyanakkor fegyelmezett ember nevelésének megalapozása.
- Feladata a gyermekek természetes mozgáskészségének megőrzése, a mozgás megszerettetése, ezáltal az egészséges életvitel kialakítása. A mozgásos tapasztalatok bővítése során a mozgáskészségek alakítása az egyéni szükségletek és képességek figyelembevételével, a testi képességek fejlesztése.
- A játékos mozgásoknak teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában, az óvodai nevelés minden napján elegendő lehetőséget kell biztosítani.
- Az óvodai nevelés a gyermekek egészséges testi- és mozgásfejlesztése útján is szolgálja személyiségük fejlődését. Fejleszti a gyerekek természetes mozgását: járást, futást, támaszt, függést, egyensúlyozást, ugrást, dobást. Megismerteti velük a gimnasztikát és néhány talajtorna-elemet, labdagyakorlatokat és a sokszínű, változatos testnevelési játékokat. Fejleszti testi képességeiket, az ügyesség sokféle formáját, a testi erőt, gyorsaságot, és állóképességet. Az örömmel végzett gyakorlatok és játékok elősegítik a gyerekek helyes testtartásának, szép mozgásának kialakulását. A rendszeres mozgás kedvezően befolyásolja az egész szervezet növekedését, hozzájárul a légző- és keringési rendszer teljesítőképességének, a csont- és izomrendszer teherbíró képességének növeléséhez. Fontos szerepe van az egészség megőrzésében és megóvásában is.
- A testnevelés a mozgáskultúra fejlesztése mellett segíti a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodó képességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.
- Óvodánkban a mozgásfejlesztést igen tágan értelmezzük. Az aktív nagymozgásoktól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magába foglal, az egész személyiség fejlődését

elősegíti azzal, hogy általa megerősödnek a személyiségi tulajdonságok (bátorság, fegyelmezetttség, kitartás), egyben a közösségi élet alakulásához is fontos tulajdonságokat fejleszt (pl.: egymás segítése, együttműködést stb.).

- A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő jótékony hatásának kihasználására.
- A testi nevelés az óvodában főként a frissítő mozgással és a testneveléssel valósul meg. A mindennapos frissítő mozgás a tízórazás előtt és a délutáni pihenés után valósul meg. Tartalmaz járásokat, futásokat, gimnasztikai gyakorlatokat, de középpontjában a mozgásos játékok állnak. Ezen felül a játékidő és az énekes játékok is segítségünkre vannak.
- A testnevelés anyaga az atlétikai, torna, játék jellegű főgyakorlatokból tevődik össze. A játékot, a játékosságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a testnevelésben. A testnevelés során alkalmat teremtünk speciális gyakorlatok beiktatásával a testalkati deformitások megelőzésére is (lábboltozat erősítés, gerinctorna). Figyelünk arra, hogy a futásokat, ugrásokat, dobásokat olyan időszakra tervezzük, amikor azokat a szabadban végezhetjük.
- A változatos eszközök és kéziszer használata öröm a gyermekek számára, emellett fejleszti ügyességüket.
- Megfelelő környezet biztosításával, a balesetvédelmi/megelőzési előírásokat megtartva, valamint erkölcsi neveléssel, a veszélyekre való figyelem felkeltésével segítjük a biztonságos mozgás megvalósulását.
- Mindezek figyelembevételével elérjük, hogy a frissítő mozgás és a testnevelésen végzett mozgások a gyermekek számára sok játékot biztosítsanak, érzelmi feltöltődést, örömet nyújtsanak. Fejlődnek testi képességeik, alakulnak mozgásjártasságaik és mozgáskészségeik, és a pozitív személyiségvonások megalapozódnak, ami katolikus nevelésünk fontos tényezője.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén

- Igénylik a mindennapos mozgást, mozgásuk harmonikus, összerendezett.
- Téri tájékozódásuk kialakult, irányokat meg tudnak különböztetni.
- Magabiztosan (csuklószalag nélkül is) alkalmazzák a jobb-bal kifejezéseket, irányokat.
- Ismerik saját testüket, testrészeiket, képesek meg is nevezni és beazonosítani.
- Fizikai erőnlétük, állóképességük életkoruknak megfelelő.
- Kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja.
- Fejlett az egyensúlyérzékük.
- Tudnak rollerezni vagy biciklizni.
- A mozgásos játékok, gyakorlatok, téri helyzetek felidézésére képesek, vizuális memóriájuk koruknak megfelelően fejlett.
- Ismernek legalább egy labdajátékot (foci, kidobós), ismerik legalább 2-3 kéziszerszert használatát (labda, ugrókötel, karika).
- Képesek alkalmazkodni társaikhoz, korukhoz képest fejlett az önuralmuk, toleránsak, együttműködők, segítőkészek, ismerik a csapatjáték szabályait.
- Egészséges versenyszellemmel képesek küzdeni.
- Növekszik teljesítőképességük, mozgásuk összerendezetté, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik. Cselekvőképességük gyors, kitartóak a mozgásban. Fejlődik tér- és időtájékozódó képességük, szeretik és igénylik a mozgást.
- Egyéni, csoportos, sor- és váltóversenyt játszanak az óvodapedagógus segítségével és a szabályok pontos betartásával. Megértik az egyszerű vezényszavakat.
- A természetes járást ütemes járással változtatják. Állórajtból kiindulva 20-30 métert futnak. Egyensúlyoznak padmerekítő gerendán. Szívesen végeznek függőgyakorlatokat. Néhány lépés nekifutással egyszerű akadályok átugrására képesek, ugrásukat a talajéréskor fékezni tudják.
- Különböző kiinduló helyzetekből indítva gyakorolják a gurulóátfordulást. Hossztengely körüli gurulást végeznek, eszközzel és párban is.
- Kislabdát hajítanak távolba, labdát vezetnek, a kéziszereket biztonsággal használják.

5. 7. Külső (teremtett) világ tevékeny megismerése

A külső (teremtett) világ tevékeny megismerése alapozó jellegű, így meghatározó szerepet játszik az egyén környezetkultúrájának alakításában.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A környezet megismerésének fontos területe a környezetvédelem:

- A játék hatásos eszköze, mert e tevékenység közben a gyermek megismeri a környezetet, a valóságot.
- Munkatevékenységekkel szorosan összefüggő feladatokat tartalmaz. Tiszteletre nevel a természetes, épített technikai és a társadalmi környezet iránt.
- Lehetőséget teremt, hogy aktívan saját cselekedeteinkkel védjük, óvjuk, tegyük szebbé, otthonosabbá környezetünket, de úgy, hogy ez által ne sérüljön.
- A környezet ismeretén, megbecsülésén, a természet szeretetén alapul.

Elveink között szerepel, hogy a gyermekek védjék az élő és élettelen környezetet. Szokják meg már kisgyermekkorban a természettudatos magatartást, érezzék, hogy ők is a természet részesei:

- a természet tisztelete,
- az egészség védelme,
- növény és állatgondozás megfigyelése,
- közvetlen környezetünk rendjének fenntartása,
- a környezetszennyezés kérdéseivel való foglalkozás a saját szintjükön,
- a tisztaság védelme, a szemét, szemetelés kérdése, hasznos hulladékok újrafelhasználásának lehetőségeivel való ismerkedés.
- A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. Általa a gyerekek az őket közvetlenül körülvevő és tágabb természeti, társadalmi környezetről olyan tapasztalatokat szereznek, amelyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek.
- Célja a nemzeti kultúra értékeit védő és ápoló, a környezetéhez alkalmazkodni tudó és azt alakító ember nevelésének megalapozása a természetfeletti és emberi értékek figyelembevételével.

- Feladata, hogy tapasztalatok, ismeretek gyarapításával, feldolgozásával keltse fel, illetve tartsa ébren a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését, elégítse ki megismerési vágyukat.
- A gyermekek tapasztalataira, élményeire támaszkodva új ismereteket gyűjtünk az őket körülvevő közvetlen és tágabb természeti/teremtett, emberi és tárgyi (épített) környezetből, (óvoda és környéke; család; testünk; érzékszervek; az orvos gyógyító munkája; a közlekedés biztonságára, önfegyelemre, egymás óvására nevelés; évszakok; időjárás és öltözködés; gyümölcsök; virágok; zöldségfélék; állatok és színek; napszakok; élő-élettelen dolgok), illetve a meglévő ismeretüket mélyítjük és rendezzük.
- Ismerkedünk a környezetünkben található kulturális épületekkel, műalkotásokkal, közvetlen környezetünk hagyományaival, szokásaival. (Bekapcsolódunk a helyi programokba)
- A környezet átfogó megismerése által az egyetemes és nemzeti kultúra értékeit, hagyományait az adott tájra, helységekre jellemző néphagyományban őrzött értékeket közvetítjük. Ezáltal megőrizzük mindazt a tudást és tapasztalatot, melyet elődeink felhalmoztak. Nevelésünkben fontos helyet foglal el a természetvédelem, a környezet óvása, a természettudatos nevelés is.
- Az élő és élettelen környezeti tényezők leglényegesebb összefüggéseinek megláttatása a helyi sajátosságok felhasználásával történik.
- Növények elhelyezése, gondozása az óvodában. Az óvoda kertjének (pl. virágos, gyógynövényes, zöldséges, gyümölcsös) a környezeti nevelés feladatainak megvalósítását is biztosító ki-, illetve átalakítása, az életkornak megfelelő tevékenységek folyamatos végzése.
- Megfigyelő sétákat, kirándulásokat szervezünk (heti egy nap kirándulós nap), és a természet sarokban történő változásokat is folyamatosan figyelemmel kísérjük. Olyan helyszínekre, élőhelyekre látogatunk, ahol jól megfigyelhetők a természet változásai, az élő és élettelen környezeti tényezők közötti kölcsönhatások.
- Múzeumlátogatások tartalmi-módszertani megtervezése, megszervezése, hiszen a gyermekek környezeti nevelésében, ökológiai szemléletük alakításában fontos helyszínek lehetnek a múzeumok is.
- Az óvoda mindennapi életébe ágyazva történik, minden kiterjed a gyerek környezetéből származó élményre, ismeretre.
- Változatos tevékenységek biztosításával felfedezésre, megfigyelésre, megismerésre készítjük növendékeinket.
- Módszereinket, eszközeinket igazítjuk a gyermekek életkori sajátosságaihoz: megfigyelés, játékos tevékenységek, szenzitív játékok, gondolkodtató kérdésekkel problémahelyzet előidézése, kísérletezés, vizsgálat.

- Észrevetjük velük a környezet szépségét, harmóniáját.
- A környezet és a természet romlásának, pusztulásának példáit is megmutatjuk.
- Megismertetjük a környezetvédelem alapjait: a föld, a levegő, a víz, a növény-és állatvilág, valamint a tájvédelem meghatározó szerepét.
- Környezetbarát szokásokat alapozunk, pl. takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral, ill. hulladékkezelés, szelektálás.
- Elemi, közlekedési szabályokat gyakoroltatjuk, a közlekedési eszközökkel megismertetjük a gyermekeket. A közlekedés biztonságára, önfegyelemre, egymás óvására neveljük őket.
- Elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárskapcsolatokban és a környezet alakításában.
- Óvodánk egyházi intézmény. Ez az óvodába lépés első pillanatától megnyilvánul a köszönési módban és a nevelésbe beépített vallásos témákban. Rácsodálkozunk a teremtett világ szépségeire, megfogalmazzuk örömünket, hálánkat.
- Részt veszünk egyházi ünnepeken, ismerkedünk egyházi épülettel, helyiségekkel, eszközökkel, viselkedési szabályokkal.

Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése:

Célunk a matematikai érdeklődés felkeltése, a logikus gondolkodás megalapozása

- A játék során adódó spontán matematikai helyzeteket kihasználjuk, érdekes, a gyermekek kíváncsiságára épülő problémahelyzeteket teremtünk.
- Matematikai tartalmú játékokat kezdeményezünk, melynek során a gyermekek egyéni fejlettségét, képességeit figyelembe vesszük.
- Az összefüggések, problémák iránti érdeklődés tevékenységre készíti a gyermekeket. A gondolkodási tevékenységben megnyilvánuló élénk érdeklődés az ismeretek folyamatos bővülését eredményezi, a gondolkodást egyre magasabb szintre juttatja.
- Az óvodában a fejlesztés tartalma az alábbiakat foglalja magába.
  - Ítéletalkotás és mennyiség szemlélet alakítása, segítése.
  - Halmazok képzése, összehasonlítása, tulajdonságaik szerint, azok szétválogatása, bontása, részhalmazokra.
  - Halmazok elemeinek sorba rendezése.
  - Halmazok összemérése, becsléssel, párosítással, másolással.
  - A számfogalom előkészítése, kis számok felismerése összkép alapján.

- Mennyiségek összehasonlítása, magasság, hosszúság, tömeg, űrtartalom, mennyiség, terület, szélesség, vastagság és bőség szerint.
  - Sorszámok, tőszámok.
  - Tapasztalatok a geometria körében (építések, alkotások szabadon és másolással, valamint egy feltétel megadásával).
  - Tevékenységek tükörrel.
  - Tájékozódás térben.
  - Tájékozódás az egyszerű síkban ábrázolt világban.
- A gyermekek igényeihez, ötleteihez igazodva, játékos formában ismertetjük meg őket mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggésekkel, felfedezésekkel, megtapasztalásokkal. Igyekszünk minél több problémahelyzetet teremteni, így vezetjük rá őket a logikus gondolkodásra. Engedjük, hogy saját logikájuk szerint próbálkozzanak és átéljék a felfedezés örömét. Szükség esetén azonban segítünk, hogy mindenki eljusson a megoldás élményéhez.
  - Az egyéni, a páros és mikroszertartott feladatmegoldás alkalmával differenciáltan tudunk foglalkozni a gyermekekkel, figyelembe véve az egyéni képességeket, a fejlődési különbségeket. A tevékenység közben megismert fogalmak, kifejezések először passzív szókincsükké válnak, később egy részük beépül beszédükbe (irányok, arányok, névutók, kiszámolók, mondókák).
  - Segítjük önálló véleményalkotásukat, fejlesztjük döntésképeségüket kortárskapcsolatban és a környezet alakításában.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén

- Meg tudják fogalmazni a világ szépségeit, örömet, hálát éreznek a kapott világért.
- Ismerik a növényápolás és állatgondozás egyszerűbb feladatait. Szívesen ápolják a növényeket, gondozzák az állatokat.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Tudják, hol laknak, mi a pontos címük, tudják, szüleik és saját nevüket, ismerik szüleik foglalkozását, tudják óvodájuk nevét.
- Mélyül vallási ismeretük, ismerik plébánosuk nevét. Biztonságosan tájékozódnak a templomban. Ismerik néhány kellék rendeltetését. Ismerik az ünneplés, megemlékezés méltó módját.
- Ismereteik vannak testük felépítéséről, érzékszerveik funkciójáról, igényesek testük tisztaságára.

- Fel tudják sorolni az évszakokat, felidézik az évszakok legszembevetőbb jegyeit. Felismerik a napszakokat: a reggelt, a délelőttöt, a delet, délutánt, estét, éjszakát. Képesek ezekhez ismétlődő tevékenységeket társítani. Ismerkednek a hét napjaival, a hónapok nevével.
- Alkalmazzák a növény szót. Tudják, hogy a fa, bokor, virág, fű, zöldségfélék növények. Tapasztalatokat szereznek arról, hogy a növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van. Hallanak a gyógynövények hasznosságáról.
- Az ismert állatokat környezetük és hasznosságuk szerint csoportosítják.
- Egyre önállóbbak a gyalogos közlekedésben. Csoportosítani tudják a szárazföldi, vízi és légi közlekedési eszközöket, ismerik a környezetükben lévő néhány intézmény rendeltetését (plébánia, templom, iskola, posta, pékség, könyvtár, kultúrház, stb.)
- Felismerik és megnevezik a környezetük színeinek sötét és világos változatait. A gyakran használt tárgyak színeit emlékezetből felidézik.
- A gyerekek képesek arra, hogy az óvodapedagógus kérdéseit, gondolatát megértsék, kövessék.
- Problémamegoldó készségük jó.
- Ismerik az irányokat és helyesen értelmezik feladatvégzés során: jobbra-balra, előre-hátra, lent-fent...
- Felismerik a sorba rendezés logikáját, azt képesek jól folytatni, legalább 3 elemszámmal.
- Az alapvető formákat felismerik, azonosítják: kör, négyzet, téglalap, háromszög.
- Ismerik az alapvető mértani testeket, azokat képesek felismerni és megnevezni (kocka, gömb, téglatest).
- Van tapasztalatuk a tükörképről, szimmetriáról.
- Azonosságokat, különbségeket képesek felismerni és megfogalmazni.
- Válogatnak és sorba rendeznek előre meghatározott szempont és önálló elképzelés szerint. Értik és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat (hosszabb, rövidebb, legrövidebb stb.). Önállóan képesek mennyiségek összemérésére alkalmi egységekkel. Össze tudnak mérni két halmazt párosítással. Értik és alkalmazzák a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát.
- Ismerik a számok sorrendjét 10-15-ig. Biztosan számlálnak 10-es számkörben. Kirakással, rajzolással képesek meghatározott számkörben darabszámokat megjeleníteni.
- Szívesen játszanak logikai játékokat.
- Azonosítani tudnak különféle helyzetű, egyszerű alakú tárgyakat. Másolással képesek létrehozni színben, nagyságban és formában eltérő térbeli és síkbeli alakzatokat.

- Geometriai alakzatokat térben és síkban egyaránt válogatnak, szívesen játszanak tükörrel, ismerik a tükörkép fogalmát. Értik és követni tudják az irányokat (jobbra, balra) illetve a helyeket kifejező névutókat (alá, fölé, közé, alatt, fölött, között).

5. 8. Munka jellegű tevékenységek

Az óvodai élet az életre való felkészítés szerves része. Az önállóság, az öntevékenység lehetőségeit rejti magában, amely során a készségek, tulajdonságok kialakulnak, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességérzetüket.

A játékidőben, az élethelyzetekben, bármely tevékenységben adódik lehetőség munkavégzésre. A gyermekek kezdetben önmagukért, saját szükségleteik kielégítéséért dolgoznak az óvodapedagógus közreműködésével, majd később szívesen végeznek munkát társaikért is.

Feladatunk, hogy a munka és munka jellegű tevékenységek során fejlesszük kitartásukat, felelősségtudatukat, türelmüket, céltudatosságukat.

- A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység – az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás. Ennek során tapasztalják, hogy az ember folyamatosan alakíthatja, változtathatja, kellemesebbé, célszerűbbé teheti környezetét. Közben egyre több információ és pontosabb tapasztalat birtokába jutnak az őket körülvevő világról.
- A környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakításának fontos lehetősége az óvodában dolgozók mintája, példája nyomán. A gyermeki munka tudatos pedagógiai szervezést, együttműködést igényel, amelyben szükséges a folyamatos, konkrét, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelése. Ezért figyelünk arra, hogy konkrét, reális, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő, differenciált értékeléssel segítsük növendékeink munkához való viszonyát.
- Célunk, hogy megalapozzuk a munka iránti tiszteletüket, az eredmény megbecsülését, a munka fontosságának és hasznosságának értelmét, felébresszük a gyerekekben a dolgozó ember szeretetét. Ezért a gyermekek munkáját fontos nevelési eszköznek tartjuk.
- A munka a közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. A gyerekektől belső fegyelmet, kötelezettségvállalást és

annak teljesítését igényli. Felelősséggel jár, megfelelő beállítódásra, ismeretekre, készségekre van hozzá szükség. Ehhez elengedhetetlenül szükséges a megfelelő hely és munkaeszközök, az elegendő idő és munkalehetőség, valamint a nyugodt, békés légkör biztosítása.

- A munkavégzés során az óvodapedagógus tudatos irányító és szervező funkcióját óvodáskor végére egyre jobban átveszi a tevékenységre épülő szóbeli közlés. Szükségszerűvé válik a tárgyak, cselekvések, élmények megnevezése, ezáltal bővül a gyermekek szókincse.
- Emellett megtanulják a legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű használatát, megismerkednek a munkafolyamat részmozzanataival, azok ajánlott sorrendjével, az elvállalt munka elvégzésének fontosságával.

Az óvodában a munka elsősorban önkiszolgáló munka, de magában foglalja a közösségért vállalt tevékenységeket és az egyéni megbízásokat is.

A leggyakoribb munkafajták:

- az óvodai életet végigkísérő önkiszolgáló munka, amely a gyermekek önállóságát, önfegyelmét, kitartását, feladattudatát fejleszti;

Az önkiszolgálás során a gyermekek felnőtt segítségével ismerkednek az egyes használati tárgyak alkalmazásával, az önkiszolgálás különböző műveleteivel, azok sorrendjével. Ennek hatására az önkiszolgálás készségei gyakorlás útján megszilárdulnak, az önálló munkavégzés szokásai kialakulnak. Óvodáskor végére a gyerekek önmaguk is képesek mindennapi szükségleteik életkoruknak megfelelő önálló kielégítésére.

Az önkiszolgáló munka tartalmazza az öltözködést, testápolási teendőket és az étkezéssel kapcsolatos munkálatokat.

- Az öltözködés védekezés az időjárás változásai ellen, de egyúttal fejlesztheti a gyerekek ízlését, önállóságát is. Tevékenység közben az óvodapedagógus irányításával a testrészek és ruhadarabok megnevezésével tapasztalatokat szereznek az öltözködés sorrendjéről és arról, hogyan könnyebb annak végrehajtása. Gyakorolják az udvarias kifejezések használatát, (pl.: segítségkérésnél stb.) így gyarapodik szókincsük.
- Az óvodában ajánlatos a többrétegű öltözködés, amely lehetővé teszi, hogy a gyermekek komfortélményüknek megfelelően le-, illetve magukra vegyenek ruhadarabokat, ruházatuk a szobában és a szabadban egyaránt egészségi állapotukhoz, edzettségükhöz igazodjék, kényelmes legyen.
- A testápolás a gyerekek egészségének védelmét, szükség szerinti tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakulását szolgálja. Óvodánkban folyosónként egy mosdó áll a gyermekcsoportok rendelkezésére, ezért időeltolással végezzük a testápolási

teendőket. Törekszünk arra, hogy ezek a munkálatok a cselekvésen és beszélgetésen keresztül a felnőttek és gyerekek közötti bensőséges kapcsolatok elmélyítését szolgálják. Ezáltal a gyermekek megtanulják kifejezni szükségleteiket, jelzik kívánságaikat, kéréseiket, így gyarapodik szókincsük.

- A testápolással kapcsolatos feladatok páros jellegűek és intimek a gyermek és a felnőtt között. Testápolási teendők: WC használat, tisztálkodás, fogápolás, hajápolás, zsebkeendőhasználat.
- Óvodánkban a gyerekek szükségletük szerint a nap folyamán bármikor mehetnek WC-re. Ugyanakkor szokás, hogy csoportosan is megyünk a mosdóba étkezések előtt, ebédelés után. A WC kagylók válaszfallal és függönnyel vannak elválasztva, így biztosítható az intimitás. Előfordul, hogy néhány gyermek az óvodában ismeri meg a WC papír és az öblítő berendezés használatát. Ilyen esetekben a felnőttek segítséget nyújtanak.
- Az óvodában a tisztálkodás elsősorban a kéz és az arc tisztántartását jelenti. A gyerekek folyóvízzel, szappannal, szükség szerint körömkefét használva mosnak kezet WC használat után, étkezés előtt, és minden esetben, ha szükséges. Esetenként előfordulhat 1-1 gyermek teljes mosdatása is. A nyári időszakban a gyerekek mezítláb is játszanak a homokban, szaladgálnak. Ilyenkor a játékidő végén a felnőttek segítségével alapos lábmosást is végeznek. Erre a célra külön törölközőt használnak.
- Fontosnak tartjuk, hogy már óvodáskorban megismerkedjenek a gyerekek a fogápolás szükségességével, és lehetőség van ennek gyakorlására is. Ismerkednek a különböző fogkrémek ízével, adagolásával, elsajátítják a fogmosás helyes technikáját, és megismerik a fogápoló felszerelés tisztántartásának módját is.
- A gyermekek az óvodában naponta többször fésülködnek. Mindenki részére külön fésű biztosított. Eleinte felnőtt segítségével, később önállóan végzik ezt a tevékenységet. Tükörben ellenőrzik (munkájuk eredményét), hajviseletüket.
- Óvodánkban papírsebkeendőt használunk, amiket a szülők biztosítanak a gyermekek számára. Ezek minden csoportban elérhető helyen vannak, hogy a gyerekek szükség esetén bármikor hozzáférhessenek. Kiscsoportos kortól folyamatosan sajátítják el az orrfújás helyes technikáját, amiben a gyerekekkel foglalkozó felnőtteknek fontos szerepük van. Arra neveljük őket, hogy a papírsebkeendőt használat után minden esetben a szeméttartóba dobják be.
- Az étkezések során széleskörű lehetőség nyílik arra, hogy az azzal kapcsolatos munkálatokat megismerjék és elsajátítsák.

- Megismerik és gyakorolják az evőeszközök biztonságos szállításának módját (pl.: csésze fülét fogják), az edények izléses elhelyezését az asztalon (terítő felhelyezése, szalvéta is odakerüljön stb.) és étkezések során gyakorolják az evőeszközök helyes használatának mikéntjét. Egyre önállóbban használják a kést, szednek a tálból, illetve öntenek a kancsóból. Kialakul náluk az igény, hogy a szalvétát szükség szerint használják az étkezések közben. Fontosnak tartjuk, hogy ügyeljenek az asztal és környéke rendjére.
- Vannak olyan munkafajták, amelyek egyértelműen közösség érdekében végzendők. Ezek speciális akarati és érzelmi nevelésre adnak lehetőséget a nevelés folyamatában (feladattudat, figyelemösszpontosítás...). A gyermekek fejlettsége négy éves kortól teszi lehetővé ezek alkalmazását. A közösen végzett munkában alkalmuk van a gyermekeknek, hogy képességeiknek megfelelő tevékenységet vállaljanak. Az ismétlődő feladatok lehetőséget biztosítanak a pontosabb munkavégzésre.
  - A naposi tevékenység szerteágazó. Elsősorban az étkezéssel kapcsolatos munkákra irányul, de a naposok segítenek a különböző eszközök kiosztásában és összeszedésében és a csoportszoba rendezésében is. Pozitív értékeléssel növeljük munkakedvüket.
  - A naposok folyamatosan megismerik, hogy mely területen milyen feladataik vannak, amiket a felnőttek segítségével és irányításával végeznek. Megismerik, és maguk végzik az étkezéssel kapcsolatos teendőket. Ahol szükséges, segítenek.
  - A csoport életéhez kapcsolódó feladatok egy része időről időre ismétlődik, a többi esetleges. Az ilyen feladatokat a szükségletektől, körülményektől, a munka jellegétől függően a csoport minden tagja, vagy megbízatásként egyes gyerekek teljesítik.
- Alkalomszerű munka a környezet rendjének biztosítása, segítség a felnőttek, egymásnak, a kisebbeknek, és egyéb megbízatások.
  - Kezdetben az óvodapedagógussal együtt dolgoznak, miközben beszélgetnek arról, hogy mit hogyan végezhetnek (pl. teremdíszítés, játéksarok díszítése). A gyermekeknek pontosan érteniük kell, hogy mit várnak el tőlük azért, hogy azt teljesíteni tudják. A feladatok adásánál figyelembe vesszük az egyéni fejlettségben mutatkozó nagy eltéréseket. (A térben nehezen tájékozódó gyermeket nem bízunk meg ilyen feladattal.) Ha az egyszerű feladatot már könnyedén, szívesen végzik, akkor lépünk tovább.
  - Óvodánkban a felnőttek irányításával ismerkednek a növény- és állatgondozás feladataival. Figyelemmel kísérhetik az akváriumok gondozását, a halak, csigák,

életét, fejlődését, a vízínövények szaporodását. Miközben ezeket a megfigyeléseket végzik, beszélgetnek a felnőttekkel. Megnevezik az állatokat, a növényeket a gondozásban használt szerszámokat. Összefüggéseket fedeznek fel, tulajdonságokat társítanak, színesedik kifejezőmódjuk.

A legfontosabb azoknak a gyermekméretű eszközöknek és állandó helyüknek a biztosítása, amelyekkel a gyermekek testi épségét nem veszélyeztető munkák önállóan végezhetők.

- A játékban megjelenő, önmaguk és társaik valós szükségleteit kielégítő munkák, a gyermekek önként vállalt, alkalmi tevékenységei (tízórai, saláta-készítés, sütés ...);
- A csoporthagyományok ápolásához kapcsolódó munkák (ünnepi készülődések: takarítás, díszítés, a terem átrendezése, meglepetések-ajándékok készítése);
- Az élő környezet rendszeres ápolása (növények, állatok gondozása);
- Az önként vállalt és kisebb csoportokban is végezhető alkalmi megbízások (a tevékenységközpontok rendjéért vállalt feladatok);
- A játékfajtaikkal egybeeső munkák (önként vállalt barkácsolás, a játékeszközök javítása...);
- A teremben és a kertben (óvodakert) az évszakoknak megfelelően végeznek különböző tevékenységeket. Csíráztatnak, rügyeztetnek, virágot ültetnek és locsolnak, faleveleket, fűvet gereblyéznek, leszedik a termést, havat lapátolnak, madarakat etetnek.
- A templomban felállított állandó óvodai kiállítás ünnepekhez kapcsolódó frissítésére minden csoportban készülünk.
- Bekapcsolódunk az Egyházközség rendezvényeibe (karitász ünnep, szentmise...)
- Együttműködés a szülőkkel, a csoportokért felvállalt munkában.
- A szülők munkájának megismertetése a gyerekekkel.
- A gyermekek önálló, szükségletből fakadó munkavégzésének támogatása, a gyermekek próbálkozásainak segítése, a túlvédés és aktivitásuk fékezésének elkerülésével.
- A gyerekek, napi munkálkodásuk során ismerkednek a környezetükkel, az őket körülvevő tárgyi világgal. A munkára nevelésük az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat, amely áthatja mindennapjaikat. Könnyen azonosulnak a munka céljával, élvezik az elért eredményeket.

A munka az óvodáskor végéig játékos jellegű marad. Legtöbbször külső irányítással folyik, a gyerekektől fegyelmet és kötelezettséget igényel. Ahogy a munkavégzés egyre önállóbbá válik, úgy a gyerekek egyre magasabb fokú együttműködését követeli. Közben alakul szociális magatartásuk, társakhoz való viszonyuk.

A munka alapvető feltételei, irányításának alapelvei

- Megfelelő munkaeszközök (célszerűség, méret, anyag, stb.), azok rendben tartása.
- Elegendő munkalehetőség (amit csak tud a gyermek végezzen).
- Elegendő idő a munka elvégzésére (ne kelljen a gyerekeknek egymást várniuk).
- Megfelelő hely, hogy az adott feladatokat kényelmesen, egymást nem akadályozva végezhessék el.
- Nyugodt légkör, hogy békés hangulatban tevékenykedjenek, legyen lehetőségük társaiktól, vagy felnőttől segítséget kérni.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén

- Szívesen vállal egyéni megbízásokat.
- A barkácsoláshoz használt eszközöket, anyagokat gondosan rakja el.
- Részt vesz a kerti munkában.
- Az étkezőasztalt esztétikusan teríti meg.
- Étkezés után az edényeket elrakja.
- Aktívan vesz részt a teremrendezésben, ágyazásban.
- Szívesen végez munka jellegű tevékenységet.
- Önállóan, örömmel, igényesen végzi feladatát, kisebb megbízásokat.
- Szívesen segít társának, felnőtteknek és kisebb társainak.
- Ügyel saját személye és környezete rendjére.

5. 9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Értelmezésünk szerint a tanulás egyenlő a tapasztalatszerzéssel, mely a pszichikus képességstruktúrákon keresztül sok-sok mozgással és játékkal alakítható. Fontosnak tartjuk az ismeretek átadását, bővítését, de nem a mennyiséget hangsúlyozzuk, hanem a tanuláshoz szükséges alapkészségek, képességek, kulcskompetenciák fejlesztését.

Célunk az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, valamint az ismeretlen iránti érdeklődési kedv fenntartása, a tanulni vágyás megalapozása.

- Óvodában a mindennapi tanulás a gyerekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve változatos tevékenységek biztosításával történik. Folyamatos, részben utánzásra alapul.

- A sokféle tevékenység lehetőséget ad az érdeklődés kielégítésére, a gondolkodás örömeinek átélésére, a környezetük szépségeinek felfedezésére. Hatására a gyermekek tapasztalatai rendeződnek. Pontosabbá válik érzékelésük, észlelésük, megfigyelőképességük, tartósabb lesz figyelmük, emlékezetük, gazdagodik fantáziájuk, fejlődik beszédük és gondolkodásuk, képessé válnak a problémák felismerésére és megoldására.
- Az óvodában a gyerekek spontán, önkéntelen módon, tevékenységbe ágyazottan, vagy szervezett tevékenység közben szerzik ismereteiket. A tanulás a gyermekek értelmi képességének és kreativitásának fejlesztését szolgálja.
- Az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységekben valósul meg. Változatos formákban történik. Lehet utánzásos minta és modellkövetés (szokások alakítása), spontán játékos tapasztalatszerzés, a gyermeki kérdésekre-válaszokra épülő ismeretszerzés, az óvodapedagógus által irányított megfigyelés és tapasztalatszerzés, gyakorlati probléma és feladatmegoldás.
- Mint minden területen, a tanulásban is kiemelt jelentőségű az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása. Figyelmet fordítunk a gyermekek beszédkedvének felébresztésére és fenntartására, a gyermekek meghallgatására, kérdéseik érvényesülésére, valamint arra, hogy azokra az életkoruknak megfelelő, kielégítő választ kapjanak. Így megalapozzuk a világra nyitott, érdeklődő, kérdezni merő, aktív gondolkodású fiatalok nevelését.
- A KaPI-ban összeállított segédanyagokat felhasználjuk nevelőmunkánkban.
- A tanulás alapja az óvodapedagógus és a gyerekek kölcsönös, egymásra ható közös tevékenysége. A tanulásirányítás a gyerekek cselekvő aktivitására, folyamatos megfigyelésére épül. Ahhoz, hogy értelmi fejlődésük eredményes legyen, az alábbi általános szempontokat tartjuk szem előtt:
  - Az óvodapedagógus által irányított megfigyelésekben, tapasztalatszerzések, felfedezések során, tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.
  - Utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása.
  - A tanulás játékos jellegének megőrzése, a tanulást támogató környezet megteremtése.
  - A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, a gyermekek motiválása, az egyéni adottságok és az optimális terhelhetőség figyelembevétele.

- A szemléletesség érvényesítése, a felfedezés lehetőségének biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán szerzett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése.
- Problémaszituáció elé állítás, ahol megjelenik a kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása, a gyermekek kompetenciájának fejlesztése.
- Az önállóság fejlesztése.
- A tanulás tervezésénél fontos követelmény, hogy az újabb tapasztalatok és ismeretek szorosan kapcsolódjanak a már meglévőkhöz. Tartalmuk fokozatosan mélyüljön, bővüljön.
- A változatos (sok magunk által készített), gondolkodásra készítő eszközök biztosításával a kevésbé aktív gyermekek tanulását is igyekszünk elősegíteni. A változatosságot a munkaformák megvalósításánál is kiemelt jelentőségűnek tartjuk. Alkalmazzuk az egyéni, a páros, a mikrocsoportos, a kiscsoportos és a frontális foglalkoztatási formát.
- Törekszünk arra, hogy a tanulás során sokféle módszerrel tartsuk ébren a gyerekek érdeklődését (megfigyeltetés, szemléltetés, magyarázat, gyakorlás, ellenőrzés, személyre szabott pozitív értékelés), és hogy a tevékenységek oldottak, élményszerűek legyenek.
- A nyári hónapokban a gyermekek kedvük szerint énekelnek, mozoghatnak, rajzolhatnak, mintázhatnak, mesét, verset hallgathatnak. Figyelhetik környezetük jelenségeit, eseményeit, beszélgethetnek az őket foglalkoztató kérdésekről. Mindezekben segítségükre van a pedagógus.
- A tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges. Részképesség-lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavar időbeni kiszűrése után jelzünk a megfelelő szakembernek és az óvodavezetőnek. Segítséget ennek kezeléséhez a Szakszolgálat fejlesztő pedagógusa nyújt.
- Beszédfejlődési zavarral küzdő (SNI) és BTMN-es növendékeink részére szakellátás biztosított.
- Tehetségígéretekre utaló tulajdonságok megléte esetén nagyobb figyelemmel, egyéni fejlesztést alkalmazva fordulunk a gyermekhez (gyakori kérdezősködés, a környezet apró változásaira való felfigyelés, koncentrált figyelem, kiemelkedő emlékezet, képzelőerő és eredetiség).
- Az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel kell, hogy segítse a gyermek tevékenységben megvalósuló tanulását.
- Törekszünk a gyermek tevékenységi, megismerési vágyának kielégítésére, a változatos, a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítására.
- Kihasználjuk a spontán, játékos helyzeteket.

- Kiaknázzuk a gyermeki kérdésekre épülő ismeretátadás lehetőségeit.
- Gyakorlati problémamegoldásra ösztönző helyzeteket teremtünk az egyéni fejlődési, érési ütem figyelembevételével a tevékenység felkínálása során.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén

- A gyermekek érdeklődőek, bátran kérdeznek.
- Szívesen vesznek részt a tervezett, szervezett, kezdeményezett, irányított játékokban, tevékenységekben.
- A tanuláshoz szükséges kompetenciáik koruknak megfelelően fejlettek.
- A részképesség- és tanulási zavaros gyermekek időben megfelelő szakemberhez kerülnek (fejlesztő pedagógus, meseterapeuta, logopédus, mozgásfejlesztés, gyógypedagógus)
- A tehetséges gyermekek is megtalálják a kiemelkedő képességüknek megfelelő tevékenységet.

6. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÜKET SEGÍTŐ FELADATOK

(Nkt.) Kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

- Különleges bánásmódot igénylő gyermek:
  - a) sajátos nevelési igényű gyermek (SNI)
  - b) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek (BTMN)
  - c) kiemelten tehetséges gyermek
- A gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (HH, HHH)

Célunk:

A gyermek harmonikus személyiségfejlődését, az eredményeit, erényeit, sikeres próbálkozásait értékelő, másságot elfogadó, bizalmon alapuló környezetben nevelkedjen.

Az SNI, a BTMN gyermek, a HH és HHH gyermek figyelemmel kísérése

Feladataink:

- Az egyénre jellemző pozitív tulajdonságokra építve a személyiség komplex fejlesztése.
- Az alkalmazkodóképességük, önállóságuk, együttműködésük fejlesztése.
- Egyénre szabott fejlesztő programok készítése.
- A gyermekek egyenetlen fejlődéséből adódó teljesítménykülönbségek felismerése, differenciált tevékenykedés, esetenként felzárkóztatás és tehetséggondozás együttes alkalmazása.
- A szülő-pedagógus partneri viszony kiépítése érdekében a szülők felkészítése, segítése.

Kiemelten tehetséges gyermek

A gyerekek adottságai a megfelelő környezeti hatások (család, óvoda, társak) által fejlődnek képességekké, esetleg tehetséggé. A gyerekeknél tehetségre irányuló hajlamról, tehetségígéretről, tehetségcsírákról beszélhetünk, melyek korán megmutatkozhatnak (művészi és pszicho-motoros képességek, zenei képességek, rajzkészség, stb.).

A tehetséges gyermek jellemzői:

- Érdeklődő, kritikus, gyorsan tanul, elvont dolgok iránt érdeklődik, elmélyült, egyenlőtlen fejlődés jellemzi, energikus stb.
- Átlag feletti általános képességű (pl. jó memória, fejlett anyanyelvi képesség stb.)
- Átlagot meghaladó speciális képességek (nyelvi, zenei, matematikai-logikai, vizuális-téri, testi-mozgásos, szociális)
- Kreatív (pl. eredetiség, rugalmasság, probléma iránti érzékenység)
- Feladat iránti elkötelezettség (pl. érdeklődés, versenyszellem, kitartás, emocionális stabilitás), azaz hajtóerő, motiváció

Feladatunk:

- A tehetségterület azonosítása, felismerése, rögzítése a Személyiségfejlődési naplóban.
- Segíteni, hogy felszínre kerüljenek a gyermekek adottságai, képességei.
- A tehetséges gyermek erős oldalának, differenciált feladatokkal, játékokkal történő fejlesztése.
- Az elfogadó légkör, tág cselekvési szabadság, gazdag tapasztalások biztosítása (párhuzamos tevékenységek, rugalmas napirend, szabad játék)
- Komplexitás, az egész személyiség fejlesztése
- Folyamatos bátorítás, ösztönzés, motiváció
- A fejlődés folyamatos nyomon követése – a fejlesztés mindig a gyermek egyéni tempójához, fejlettségi szintjéhez igazodva történik.

A sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységek

Minden sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése szakember bevonásával történik. A fejlesztés céljait a szakértői bizottság diagnózisára, javaslataira kell építeni.

Célunk:

- Hátrányok csökkentése.
- A gyermekben rejlő tanulási potenciálok kihasználásával a problémamegoldó képességre nevelés.
- A lassabban fejlődő részképesség funkciók lehető legkorábbi és leghatékonyabb fejlesztése, ezáltal a gyermekek életminőségének javítása.

Feladat:

- Befogadó szülői környezet kialakítása.
- A napi életritmusba speciális segítő tevékenységek beépítése, melyek a gyermek felzárkóztatását segítik elő.
- Differenciált, a szükségletekhez igazodó segítségnyújtással képességfejlesztés, a hiányosan működő képességek kialakítása, fejlesztése, esetleg korrekciója valamennyi területen.
- Interperszonális kapcsolatok alakítása.
- Olyan modell nyújtása, amely pozitív irányba befolyásolja a gyermek fejlődését.
- Mindezekkel a harmonikus személyiségfejlődés elősegítése.

A feladatok teljesítéséhez biztosítjuk a fejlesztő szakembereket (logopédus, gyermekpszichológus, meseterapeuta, mozgásfejlesztő, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus).

A nemzetiség kultúrájának és nyelvének ápolásával járó feladatok

A menekült, más nemzethez, nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Cél:

- A gyermekek a beilleszkedésük során érzik, hogy a különbözőséget elfogadjuk, tiszteletben tartjuk, ezzel megalapozzuk érzelmi kötődésüket az óvodához, segítjük társas kapcsolataik eredményes alakulását.
- Pozitív érzelmi viszony kialakítása a gyermekekben, családokban, munkatársakban a nemzetiség kultúrája iránt.

Feladat:

- A családi nevelés jellemzőinek megismerése, pozitív, közösségi életet erősítő szokások beépítése az óvodai életbe.
- Nyelvi képesség, kommunikáció fejlesztése, a magyar nyelv megismertetése.
- A más nemzetiségű, nemzetiségi és magyar gyermekek megismertetése egymás hagyományaival, szokásaival, azok tiszteletben tartására nevelés (erkölcsi, kulturális értékek).

- Az anyanemzet kultúrájából merített dalokkal, mesékkel, versekkel, mondókákkal, játékokkal megismertetjük a gyermekeket.

7. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK

- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek azok a gyermekek, akiket a jogszabályok annak minősítenek.
- Kialakulásához vezető tényezők: a család életkörülményei (egyik szülő elhalálozik, elveszíti a munkáját, stb.), az elhanyagoló nevelés, gondozás, valamint a családban a devianciák halmozott előfordulása (alkohol, brutalitás). Következménye lehet a gyermeknél is megjelenő deviáns magatartási formák kialakulása.
- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérést (részletes anamnézis) végzünk, amit rögzítünk a Személyiségfejlődési naplóban.
- Kommunikáció fejlesztése (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése).
- Érzelmi nevelés, szocializáció, az óvodai közösségbe illeszkedés elősegítése, bizalom, kötődés, elfogadás, együttműködés. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, illetve kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus stb.) közreműködésével.

A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek célja:

- A prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik.
- A gyermeki jogok maradéktalan érvényesülése a jogszabályok naprakész ismeretében.
- A gyermek testi-lelki egészségének megóvása felvilágosítással, balesetvédelmi előírások betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek – bevonásával.
- Prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, hátrányosan befolyásolják, veszélyeztethetik.

Feladat:

- Intézményi gyermekvédelmi felelős biztosítása. Gyermekvédelmi felelős segíti az óvodapedagógusok körültekintő gyermekvédelmi munkáját, balesetmegelőzést. Munkáját munkaköri leírás alapján végzi.
- Évente kötelező a gyermekvédelmi program elkészítése, a gyermekvédelmi ismeretek karbantartása, bővítése.
- A gyermekvédelmi törvény szellemében az óvodapedagógus kötelessége, hogy közreműködjön a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében.
- Biztosítjuk a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek fölzárkóztatását.
- A pedagógus figyel a családban jelentkező problémákra. Ha szükséges, jelzi az óvodai gyermekvédelmi felelősnek. Amennyiben óvodai eszközökkel nem tudnak segítséget nyújtani, a gyermekvédelmi felelős kötelessége a területileg illetékes gyermekjóléti szolgálatot értesíteni.
- Az óvoda épületében mindenki számára jól látható helyen ki van függesztve a gyermekvédelmi felelős neve, és az, hogy hol, és mikor érhető el. Annak érdekében, hogy a gyermekvédelmi felelős minél eredményesebben végezhesse a munkáját, időszakonkénti szakmai továbbképzésen vesz részt.
- Megadunk minden segítséget a hátrányok kompenzálásához, egyéni bánásmóddal, a családgondozás keretei között.
- Gyermeki és szülői jogok megismertetése és érvényesítése az óvodában.
- Családot, gyermeket megillető kedvezmények ismerete, a hozzájutás segítése.
- A pszichológussal való együttműködés.
- Magatartási függőség és a gyermeket veszélyeztető bántalmazás megelőzése.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodáztatási feltételeinek javítása.
- Együttnevelés, az integráció személyi és tárgyi feltételeinek javítása.
- Az esélyegyenlőség eredménye, ha az érintettek élni tudnak a lehetőségekkel, a kitűzött célok teljesülnek.

7. 1. A gyermekvédelemmel, a szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka

- Mindazoknak a pedagógiai, jogi, egészségügyi és szociális tennivalóknak az összessége, amelyek a veszélyeztetett gyermek nevelését, eltartását, érdekvédelmi és egészségügyi gondozását biztosítják.

Ide tartozik valamennyi gyermekvédelmi tevékenység, függetlenül attól, hogy azt mely hatóság vagy személy végzi. Az állami és társadalmi szervek a gyermekvédelemben az alábbi elvek megvalósítására törekszenek:

- A gyermekvédelem a nevelőmunka szerves része.
- A gyermekvédelem leglényegesebb tevékenysége a prevenció (megelőzés).
- A gyermekvédelmi munka során törekedni kell a személyiség teljes kibontakoztatására, illetve a sérült személyiség orvoslására.
- Biztosítani kell a gyermekvédelmi gondoskodás keretében nevelkedő gyermekek korszerű nevelésének feltételeit.

A gyermekvédelem célja:

- A megelőzés,
- A gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése és a veszélyeztettség kialakulásának megelőzése,
- A veszélyeztettség megszüntetésében való segítségnyújtás.

Intézményünk feladata:

- A problémák, a hiányosságok feltárása, a veszélyeztetett gyermekek kiszűrése.
- A problémák megoldásában együttműködés a különböző szervezetekkel, kiemelten a területileg illetékes gyermekjóléti szolgálattal.
- A rászoruló családok gyermekeinek segítése, életkörülményeinek javítása a rendelkezésünkre álló támogatási elveknek megfelelően.
- A jelzőrendszer működtetése.
- A befogadó társadalmi normák megismertetése.
- A különbözőség elfogadásának segítése.
- A családok értékrendjének, erkölcsi magatartásának alakítása.
- Az óvodában kezdeményezhetünk ruha- és játékgyűjtést.
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése (gyűjtések, adományozások, kirándulások szervezése; rendezvények látogatása)
- A szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés:
  - személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel,
  - a gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása,
  - rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről,
  - egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása,

- szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése,
- partnerközpontú együttműködés.

A vezető feladata:

- Az óvodában folyó gyermekvédelmi munka figyelemmel kísérése és koordinálása.
- A gyermekvédelmi tevékenységhez a feltételek biztosítása.
- A törvények és rendeletek naprakész ismerete és alkalmazása.
- Azon szülők felszólítása írásban (két alkalommal), akiknek hátrányos helyzetben levő gyermeke nem látogatja az óvodát.
- A problémás esetek továbbítása a megfelelő fórumok felé.
- Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel
  - gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása)
  - védőnői hálózat (a gyermekek óvodai beíratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás)
  - szakmai szakszolgálat (konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása)
    - pedagógiai szakszolgálat/nevelési tanácsadó
    - tanulási képességet vizsgáló és rehabilitációs bizottság

Intézményünk gyakorolja:

- a megkülönböztetés tilalmát,
- az egyenlő bánásmódot,
- az emberi méltóság tiszteletben tartását,
- a társadalmi szolidaritás meglétét.

Gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Koordinálja a szociális és pedagógiai tevékenységeket, partneri kapcsolatot alakít ki más szakemberekkel (védőnő, családsegítő stb.) Közös esetmegbeszéléseken vesz részt.
- Szociális eredetű, testi, lelki, mentális egészséget érintő pedagógiai problémákkal foglalkozik.
- Az ismeretek birtokában megteszi a szükséges lépéseket.
- Gondoskodik a balesetvédelem biztosításáról.
- Segíti az óvodapedagógusok munkáját.
- Munkáját megbízás alapján végzi.

- Évente elkészíti a gyermekvédelmi programot, gyermekvédelmi ismereteit karbantartja, bővíti. Az óvodás gyermek családi helyzetének felmérését az óvodapedagógusok bevonásával évenként elvégzi (a nyilvántartás szempontjait az aktuális jogszabályok szerint állítja össze).
- Rendszeres kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal, óvodavezetővel, esetmegbeszéléseket tart.
- Szükség esetén családlátogatásokat szervez.
- Megszervezi és lebonyolítja a szükséges támogatásokat. (Felterjesztés segélyre anyagi gondokkal küzdő családok esetében)

A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok:

- családi környezet,
- rossz lakásviszonyok,
- egészségügyi okok,
- anyagi okok,
- nevelési hiányosságok,
- megromlott családi kapcsolat,
- a gyermeki személyiségben rejlő okok,
- családon kívüli környezet,
- munkanélküliség,
- váltakozó párkapcsolatok,
- hajléktalanok, önkényes lakásfoglalók,
- kéregetésre kényszerítés,
- pszichiátriai kezelés.

7.2. A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, szociális hátrányok enyhítését segítő feladatok, tevékenységek

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy a gyermekek egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért óvodánkban a gyermekek problémáit igyekszünk kezelni, törekszünk a veszélyeztetettségük megelőzésére, illetve megszüntetésére.

Az esélyegyenlőség előmozdítása konkrét, a hátrányok kiegyenlítését segítő intézkedések végrehajtásával érhető el.

Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében különös figyelmet kell fordítanunk a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyerekek helyzetére, és az ehhez kapcsolódó fejlesztésekre. Elengedhetetlen olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik a meglévő hátrányokat és előmozdítják a sikeres iskolakezdést.

Cél:

- Megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelés a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére.
- Gyermekközpontú, családtámogató szemlélet kialakítása.
- Csökkenjen az SNI minősítés, az igazolatlan hiányzások száma.
- Megfelelő időben kezdhessék meg iskolai tanulmányukat.

Feladatok:

- A rossz anyagi helyzetben lévő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek kiemelt segítése, helyzetük figyelemmel kísérése. (integrációt elősegítő csoportalakítás, igazolatlan hiányzások csökkentése stb.)
- Óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés az anamnézis elkészítésével.
- Családlátogatások szervezése az óvodába lépést megelőzően.
- Kedvezményes étkezés biztosítása.
- Javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.
- Beilleszkedési nehézséggel, magatartási problémával küzdő gyermekeknél pszichológus bevonása a szakszolgálat, esetleg a fenntartó segítségével.
- A gyermekek jogainak fokozott védelme.
- Rendszeres teammunka az óvodapedagógusok részvételével. (esetmegbeszélések)
- Rendszeres kapcsolattartás a gyermekek szüleivel.

A fenti feladatok összefogását az intézményvezető által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a területileg illetékes családsegítő és gyermekjóléti szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

7.3. A gyermek fejlődésének figyelemmel kísérése

A jogszabály előírása szerint kötelező a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét rögzíteni szükség szerint, de legalább félévente. Rögzíteni kell a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

A gyermek és körülményeinek megismerése már a beiratkozást követő családlátogatással elkezdődik, majd folytatódik az óvodába kerülés előtti időszak feltárásával, anamnézis felvételével.

A gyermek fejlődéséről, a Személyiségfejlődési naplóban rögzített adatokról– egyéni fogadóóra keretében – tájékoztatjuk a szülőket, akik aláírásukkal igazolják, hogy részt vettek a tájékoztatáson, illetve nyilatkoznak véleményükről, egyetértésükről a rögzítettekkel kapcsolatosan.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció - Személyiségfejlődési napló - tartalmazza:

- A gyermek anamnéziséét,
- A gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket,
- A gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- Amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait,
- A szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- A szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket,
- A gyermek rajzfejlődésének főbb állomásait mutató produktumait (pl. emberábrázolás).

Az egyéni képességfejlesztésnek mindenhol érvényesülni kell. Minden óvodapedagógus tudja, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Ehhez elengedhetetlen a fejlődési szakaszok nyomon követése, megfigyelése, elemzése értékelése és a további fejlesztési menet meghatározása.

Kiemelt jelentőségű a gyermekek megfigyelése, a spontán és irányított szempontok alapján szerzett információk rögzítése. Az óvodapedagógusi munka hatékonyságát a csoport egészének neveltségi szintje mutatja, amelyhez csoportonként tényfeltáró elemzés is társul.

8. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka szükséges a fejlettségi szint eléréséhez.
- A gyermek, abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig betölti a 6. életévét, tankötelessé válik. Az iskolakezdés elhalasztását a szülő kérésére az Oktatási Hivatal engedélyezi. Az iskolakezdéshez figyelembe kell venni az életkoron túl az egyéni fejlettségi szintet. Az iskolaérettségnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai tanulás megkezdéséhez.
  - **A testi fejlettség szintje** (alakváltozás, teherbírás, összerendezett, harmonikus mozgás, testi szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képesség).
  - **Iskolába lépés idejére** a testileg egészségesen fejlődő gyermekek (hatéves kor körül) eljutnak az első alakváltozáshoz. Megváltoznak a testarányok, megkezdődik a fogváltás. Testük arányosan fejlett, teherbíró. Mozgásuk összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képesek. Mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését szándékosan irányítani képesek. A hallott instrukciók alapján képesek a testápolási feladatokat elvégezni, önmagukon ellenőrizni és javítani. Az önálló feladatvégzés és a pontos végrehajtás jellemzi őket.
  - **A lelki képességek szintje** (lelki kiegyensúlyozottság, a viselkedés általános szabályainak ismerete, a tanuláshoz szükséges képességek – szándékos bevonás és figyelem – megfelelő kommunikáció, elemi ismeretek önmagáról, a környezetéről).
  - **Iskolába lépés idejére** a lelkileg egészségesen fejlődő gyermekek nyitott érdeklődésével készen állnak az iskolába lépésre. Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem. Fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele. A cselekvő szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van. Az önkéntelen emlékezeti bevonás és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevonás és felidézés. Megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés. Kialakul az együttműködés, a csoportmunka. Érzékelésük, észlelésük tovább

differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

Az egészségesen fejlődő gyermekek érthetően, folyamatosan kommunikálnak, beszélnek; gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni, minden szófajt használnak, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkotnak, tisztán ejtik a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudják hallgatni és megértik mások beszédét.

Elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és környezetükről; tudják nevüket, lakcímüket, szülei foglalkozását, felismerik a napszakokat; ismerik és gyakorlatban alkalmazzák a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismerik szűkebb lakóhelyüket, a környezetükben élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismerik az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismereteik vannak.

- **A szociális képességek szintje** (szociális érettség - elfogadás, együttműködés, kapcsolatteremtés, - alkalmazkodó képesség, feladattudat kialakulóban, az ismeretszerzési tevékenységhez szükséges tulajdonságok megléte).
- **Iskolába lépés idejére** a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekek kedvező iskolai légkörben készen állnak az iskolai élet és a tanító elfogadására, képesek a fokozatosan kialakuló együttműködésre. Képesek a kapcsolatteremtésre, a kapcsolattartásra, kommunikációjuk megfelelő a felnőttel és a gyermektársakkal.

A szociálisan érett gyermekek:

egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni, késleltetni tudják szükségleteik kielégítését, jellemzi őket a helyes szokások ismerete és megléte, a szabálykövető magatartás.

Feladattudatuk kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásuknak, munkatempójuknak, önállóságuknak, önfegyelmüknek alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

- A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.
- A különleges gondozásra jogosult gyermekek az ellátásukat biztosító intézményben kezdik meg iskolai életüket.

9. SZOLGÁLTATÁSOK

- Óvodásaink részére lelki beszélgetéseket tartunk naponta.
- Szülők összejövedele, előadássorozatot szervezünk számukra.
- Védőnő, logopédus/fejlesztő pedagógus segíti az óvodai nevelőmunkát a szakszolgálatokon és az EKIF-en keresztül.
- Néptánc előkészítés lehetősége adott nálunk.
- A Kisharang című újságunkat évente kétszer adjuk a családok kezébe.
- Játzóházat (foglalkoztató program) szervezünk évente kétszer.
- Színházlátogatásokat, családi kirándulásokat szervezünk.
- Változatos mozgáslehetőségeket biztosítunk.

11. BEFEJEZŐ GONDOLATOK

Pedagógiai programunk célja, hogy elősegítse és gyümölcsözővé tegye óvodánk munkáját. Megszerkesztésében figyelembe vettük településünk sajátosságait és azt a társadalmi, szellemi, erkölcsi környezetet, amelyben növendékeink és családjaik élnek. Bízunk abban, hogy a programunkban megfogalmazott elvek szerint végzett nevelőmunka nem csupán a szakmai igényeket elégíti ki, hanem hathatósan segíti a gyermekek, szüleik és egész családjuk hitben való növekedését, egyházunkhoz való szorosabb kapcsolatának kialakulását, illetve megerősödését.

Munkánkat a továbbiakban is a II. Vatikáni Zsinat buzdítása és iránymutató tanítása szerint igyekszünk végezni: „A Zsinat hálás köszönetet mond azoknak a papoknak, szerzeteseknek, nővéreknek és világiaknak, akik evangéliumi önfeláldozással fáradoznak a sokféle iskolában, a nevelés és oktatás nagyfontosságú munkáját végezve. Buzdítja őket, hogy tartsanak ki nagylelkűen a vállalt munkakörben. Tűnjenek ki abban, hogy növendékeiket eltöltik krisztusi szellemmel, legyenek

kiválóak a nevelés művészetében és a tudományok művelésében, hogy ne csak az egyház belső megújódását mozdítsák elő, hanem jótékony jelenlétét is biztosítsák és növeljék, a mai világban...”

(Nyilatkozat a keresztény nevelésről 12.)

12. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Érvényesség

- A módosított pedagógiai program a fenntartó jóváhagyásával lép hatályba.
- A program időszakos értékelése alapján a kollektívának lehetősége van annak ismételt módosítására.
- A jogszabályi változások esetén szükséges a program módosítása.
- Az intézménybe érkező új pedagógus tekintse magáénak a programot.
- Amennyiben az óvodapedagógusok összetétele egyidőben több mint 50 %-ban megváltozik, ajánlatos a programot újra megvitatni és elfogadtatni.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM HATÁLYBA LÉPÉSE, FELÜLVIZSGÁLATA

- A nevelőközösség a Pedagógiai programot a törvényi változások alkalmával felülvizsgálja, és szükség szerint módosítja azt. A módosítás szükséges akkor is, amikor a nevelés-oktatás folyamata megkívánja a belső átalakítást, átértékelést.
- A Gondviselés óvoda Pedagógiai Programjának módosítását - indoklás mellett - kezdeményezheti az óvodavezető és a munkaközösség.
- A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az intézményvezető köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni.
- A nevelőtestület többségi határozattal (a jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról.
- Amennyiben a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az óvodavezető a döntés után 10 napon belül köteles a módosítást a fenntartónak jóváhagyásra felterjeszteni.

A PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALÁNAK MÓDJA:

- Óvodánk pedagógiai programjáról az újonnan érkező gyermekek szülei részére az első szülői értekezleten rövid tájékoztatást adunk.
- A pedagógiai program az épületben mindenki számára hozzáférhető helyen van kifüggesztve.
- Megtalálható a könyvtárunkban, a falújságon és elérhető az óvoda honlapján is: www.gondviselesovoda.hu

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Fóti Római Katolikus Egyházközség Gondviselés Óvodája nevelőtestülete az intézmény egységes szerkezetbe foglalt új pedagógiai programját az óvodavezető előterjesztése után 2023. 04. 17-én az alábbi módon fogadta el:

A Jk 23/2022/2023 (2023. 04. 17.) határozatával a nevelőközösség – nyílt szavazással – a Gondviselés Óvoda Pedagógiai Programjának módosítását elfogadta (100 %)

Dátum: 2023. 04. 17.

Aláírás: *Sebeny Z. Prose*

Jegyzőkönyv a Jk/23/2023 számon.

1994

Szerepi Imréné

Szerepi Imréné

óvodavezető

E Pedagógiai program módosításával kapcsolatosan a Szülői Közösség véleményezési jogot gyakorolt.

Dátum: 2023. 04. 17.

Aláírás: *Stamps Honalé*

Az egyetértő nyilatkozat száma: .....

EGYHÁZMEGYEI KATOLIKUS ISKOLÁK FŐHATÓSÁGA

H-2600 Vác, Migazzi Kristóf tér 1.

Postacím: H-2601 Vác, Pf. 87.

Telefon: +36 27/814-100

Web: www.ekif-vac.hu

Ikt.sz.: 10777/120/28/2023

Ügyintéző: Pauluszné Tóth Anna

Email: pauluszne.anna@ekif-vac.hu

Tárgy: Pedagógiai program fenntartói jóváhagyása

Melléklet: A Fóti Római Katolikus Egyházközség Gondviselés Óvodája hatályos pedagógiai programja

FENNTARTÓI HATÁROZAT

Az Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága (székhely: 2600 Vác, Migazzi Kristóf tér 1.; a továbbiakban: Fenntartó) a fenntartásában működő **A Fóti Római Katolikus Egyházközség Gondviselés Óvodája** (székhely: 2151 Fót, Szeberényi utca 1.; OM azonosító: 32823; a továbbiakban: Intézmény) intézményvezetője által jóváhagyott és a nevelőtestület által 2023. április 17. napján elfogadott pedagógiai programját

jóváhagyom.

A fenntartói jóváhagyással érvényessé vált pedagógiai program nyilvánosságáról a hatályos jogszabályoknak megfelelően az Intézmény vezetése köteles gondoskodni.

INDOKOLÁS

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 32. § (1) bekezdésének i) pontja alapján, ha a nevelési-oktatási intézményt egyházi jogi személy, vallási egyesület tartja fenn, a nevelési-oktatási intézmény SZMSZ-e, házirendje, valamint a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programja a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

Az Nkt. 83. § (2) bekezdésének h) pontja szerint a Fenntartó ellenőrizni köteles az Intézmény pedagógiai programját. A pedagógiai program legutóbbi szakértői vizsgálata 2020-ban történt, amelynek megállapításai szerint az minden jogszabályi előírásnak megfelelt. Megvizsgáltam az Intézmény 2023. április 17. napján jóváhagyott és elfogadott módosított pedagógiai programját és megállapítottam, hogy a változtatások szakmai/technikai jellegűek, a jogszabályi megfelelést nem érintik, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

Vác, 2023. április 18.

Selmeczi Zoltán
EKIF főigazgató

Legitimációs nyilatkozat

A Fóti Római Katolikus Egyházközség Gondviselés Óvodája Szülői Közösségének (továbbiakban SzK) képviselőjében nyilatkozom, hogy a SzK az intézmény módosított, új Pedagógiai Programját a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 122.§ (9) bekezdésében meghatározott módon – megismerte. A benne foglaltakkal kapcsolatos véleményét az intézmény vezetőjének kifejtette, véleményezési jogával élt.

Fót, 2023. 04. 17.

név
Szülői Közösség elnöke

A Fóti Római Katolikus Egyházközség Gondviselés Óvodája vezetője nyilatkozom, hogy a nevelőtestület (szakmai közösség) véleményét az intézmény Pedagógiai Programjáról, annak módosításáról – a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 118.§ (3) bekezdésében meghatározott módon – a Pedagógiai Program elfogadása előtt kikértem.

Fót, 2023. 04. 17.

név
Óvodavezető

A Pedagógiai Programot az intézmény vezetőjének előterjesztése után az A Fóti Római Katolikus Egyházközség Gondviselés Óvodája nevelőtestülete 2023. 04. 17-én elfogadott, amit a Jk/23/2023 iktatószámú jegyzőkönyv tanúsít.

Fót, 2023. 04. 17.

név
Óvodavezető

Az A Fóti Római Katolikus Egyházközség Gondviselés Óvodája Pedagógiai Programját a fenntartó 10177/120/28/2023 számú határozatával jóváhagyja.

Vác, 2023. április 18.

Selmeczi Zoltán
EKIF főigazgató